



# toplumsal özgürlük

10 TL / Kasım 2023

## Ölüm düzenine karşı örgütlenelim!

Sermayenin kendi kârı uğruna boğazına çöktüğü sınıfın dalgası bu. Geçici bir dalga da değil üstelik; yaz boyu sürdü, şimdi sonbahar ve kışla birlikte kendini katlayarak sürebilme potansiyelinde.



## Karanlık tünelde türbülans

Oğuzhan Kayserilioğlu

Hile yapılarak kazandığı son seçimler, iktidarın faşizmi kurumsallaştırma sürecinin önemli bir kavşağı oldu. İktidar, seçim sonrasında hemen darmadağın olan resmi muhalefetin de örtülü desteğiyle, seçimin ertesi gününden itibaren faşizmin inşasına hız verdi. İnşa sürecinde iktidarın hızını kesen "devlet krizi" gerçekliği, zaten fiilen yürütülen "devletin çeteleşmesi" yönündeki çok yönlü uygulamalar derme çatma bir sistem içinde birleştirilip bir "statüye" kavuşturularak aşılmak isteniyor. Bu yönde oldukça yol alındığı, tıpkı devlet eliyle "ustaca" yürütülen seçim hilelerinde olduğu gibi, son Gezi kararında da görüldü. Parola: "Her şey iktidar için, iktidar tarafından, iktidara göre!" Ve hedefe doğru giden yoldaki "pürüzler" hızla temizleniyor. O pürüzler arasında sözcüğü "hukuk" da vardı, büyük oranda temizlendi, "artık yok" diyebiliriz.

(...) Devamı 4. sayfada



"Ölmeye değil okumaya geldik!" İşte böyle diyor günlerdir sokakları dolduran gençler katledilen, ölüme sürüklenen sıra arkadaşlarının ardından. Aydında kız öğrenci yurdunda düşen asansörde hayatını kaybeden Zeren Ertaş, iktidarın sırtını dönüp ölüme terk ettiği gençliğin çılgınlığının önünü açtı. Zeren'den önce üç öğrenci yurtlarda ya da kampüste intihar etmişti. İntiharlar daha sonra da devam etti. Kamusal hizmetlerin özelleştirilmesinin sonuçları gençlere yoksulluk, ölüm, sağlık sorunları, böcekli yemekler, hayat pahalılığı olarak dönüyor. Her yanıyla bir ölüm düzeni olan

bu sistem kendini yaşamın her anında işte böyle gösteriyor: Devletin "güvenli" yurtlarına bırakılan öğrenciler asansörden düşerek ölüyor, yolda yürüyen birisi bir çatışmanın ortasında kalabiliyor, evde oturan bir insan maganda kurşunuyla yaralanabiliyor... Günlük yaşamın tamamı risklerle dolu! Hiçbir yer güvenli değil artık. İktidar, "kaza" diyerek üzerini kapatmak ve kendi sorumluluğunu gizlemek istediği tüm ölümlerden bizzat sorumludur! Çıkarışsızlığın, geleceksizliğin dayatıldığı öğrencilerin intiharından da sorumludur, atanamadığı için inşaatta çalışırken düşüp ölen işçinin ölümünden de; boşanmak istediği

için öldürülen kadından da, ray bakımı yapılmadığı için devrilen trenin altında kalan insanların ölümünden de... Bunlar ne kaza ne de ihmal deyip geçebileceğimiz tekil olaylardır. Tamamı, bir avuç varlıkların servetinin artmasına odaklı sistemin, geriye kalan milyonlara kalan payıdır!

### Payımızı düşeni reddediyoruz!

Günlerdir sokakları doldurarak somut taleplerini dillendiren öğrencilerin yurtlarına Bakanlık "hayal kur", "pozitif kal" gibi cümlelerin yazıldığı kağıtlar yapıştırmış. İşte çözümleri! Bunun diğer ucunda da sokağa çıkan öğrencilere şiddet ve baskı

uygulamak var elbette! O ses ya kısılacak ya kısılacak. Çünkü her bir seste teşhir oluyor düzenleri! Zeren'in babasının "Devlet kızıma 20 gün bakamadı, devlete güvenimi kaybettim" dediğinde teşhir oldukları gibi. Bu ölüm düzeni normalimiz olmayacak! Birileri zenginliğine zenginlik katarken halka, işçilere, öğrencilere, kadınlara, çocuklara kalan yaşam kırıntılarını, her an etrafımızda gezen ölümü, açlığı, işsizliği kabul etmiyoruz. İnsanca ve onurlu bir yaşam için örgütleneceğiz. Alışmayacak değiştireceğiz.

## Operasyonlar faşizmi zayıflatıyor mu?

Hasan Durkal

Her şey yeni başlamadı. Bu noktaya adım adım geldik. Ama seçim sonrasında ülkenin taşra teşkilatlarını doğrudan belirleyen bakanlık olan İçişleri Bakanlığı'nda meydana gelen değişiklik beraberinde bir dizi operasyonu tetikledi. Önce valiler kararnamesiyle bir dizi değişiklik yapıldı.

(...) Devamı 3. sayfada



## Faşizmin ilerleyişinde yerel seçim kavşağı

Halkın resmi muhalefete mahkûm edilmemesini salt söylem düzeyinde politik bir ayırım çizerek kazanma şansımız yok. Mutlaka farklı yerelerde farklı biçimlerde kurulacak pratik yan yana gelişlere ihtiyaç var.

Pelin Kahiloğulları

Genel seçim sonuçları, ülkede aynı anda hem belli netlikleri ve hem de bazı belirsizlikleri açığa çıkardı. Faşizmin ilerleyişinde önemli bir kavşak olan genel seçimler, resmi muhalefetin iktidarın ilerleyişini engellemekle ilgili bir meselesi olmadığını, özellikle başta seçim günü korunmayan sandıklar ve sonrasında hızla düşülen koltuk savaşları ve pazarlıklarıyla ortaya

koymuş oldu. Uzunca bir süredir başta CHP olmak üzere resmi muhalefetin halka yaptığı "so-kaktan uzak dur" çağrılarının ne anlama geldiği, seçim günündeki teslimiyetleriyle halkın nezdinde berraklaştı. İşte önemli netliklerden biri, sistem içi muhalefetin "seçenek olma makyajının" ortadan kalkmasıdır. Bununla birlikte ülkede açıklık ve ölüm düzeninin neredeyse tümüyle kendini hâkim kılmaya çalıştığı bir olağanüstülük söz konusu.

Gayrimeşru seçim sonuçlarını arkasına alan Erdoğan liderliğindeki faşist ittifak, her türlü şiddetli günlük hayatın rutini haline getiriyor. Bir işçinin iş cinayetinde katledilmesi, bir kadının hayatındaki erkek tarafından öldürülmesi, bir gencin geleceksizlik kaskacı içinde intihara sürüklenmesi, sokakta bir çete hesaplaşması ortasında ölmek artık "olağanlaşmış" durumda.

(...) Devamı 2. sayfada



## Orta Doğu'nun "savaşı"

C. Malatya

Yerel, bölgesel ve küresel çapta yaşanan ve kimi zaman şiddetlerinin boyutları yaşanan yerin çapını aşan krizler, hegemonya krizinin büyümesini sağlıyor. Filistin'de yaşananlar da hegemonya krizini Orta Doğu'dan yani bölgeselden küreseli etkileyerek besliyor. Bölgenin küreseldeki krizden etkilendiğinden daha çok onu etkilediğine işaret eden bu durum, bölgesel güçlere inisiyatif ve güç kazanmanın yanı sıra küresel güçleri etkileme şansını da tanyor.

(...) Devamı 8. sayfada



## Sıkı maliye programı ve emekçiler

İktidar sıkı maliye politikasıyla krizin bedelini emekçilere ödetmek istiyor.



Metal işçileri ve TİS İşçiler hayat pahalılığı ile mücadele ediyor; vergi dilimiyle beraber asgari ücrette eşitlenen maaşlar metal işçilerinin belini büküyor.



Bu bir yaşam çağrısıdır! Yurtlarımızda, üniversitemizde dahi güvende değiliz. Bu çağrı bir "Yaşam Çağrısı"dır. Biz sesimizi ölerек duyurmak istemiyoruz!



## POLİTİKA

## Faşizmin ilerleyişinde yerel seçim kavşağı

**Halkın resmi muhalefete mahkûm edilmemesini salt söylem düzeyinde politik bir ayırım çizerek kazanma şansımız yok. Mutlaka farklı yerelerde farklı biçimlerde kurulacak pratik yan yana gelişlere ihtiyaç var.**

### Pelin Kahiloğulları

(...) 1. sayfadın devam

Günlük konularda bile artık yasalardan geçerli olmaktan çıktığı bir çete devletiyle karşı karşıyayız. Faşizm, mayınlı arazide ilerliyor. Hâlâ toplumun yarısı iktidarın karşısında, fakat her şeye rağmen faşizm ilerliyor ve ilerlerken toplumu çürütüyor. İşte, netlik ve belirsizliğin iç içe geçtiği dinamik bir gerçeklik söz konusu. Bu gerçekliğe müdahale edilebilecek her an ve her kavşak özel önem taşıyor.

### Yerel seçimlere gidiş

Genel seçim sonrası faşist ittifak, merkezi yapıda aldığı inisiyatif, yerel seçimlerle yereldeki tüm idari yapılarda da almayı hedefliyor. Merkez yerel üzerindeki baskısını temsilcileri olan kaymakam ve valilerle sağlamakta beraber,

bu baskılar yetmemiş olacak ki, değiştirdiği büyükşehir yasasıyla egemenliğini belediyelere doğru genişletmeye çalıştı. Öte yandan, zaten düzen belediyeciliği anlayışıyla yönetilen belediyeler, yandaşlara, cemaat-tarikatlara aktılacak önemli rant kanalları. İBB'nin 2023 yılı bütçe büyüklüğü 115 milyar 250 milyon lira, buna İSKİ ve İETT eklendiğinde toplam büyüklük 163 milyar liraya ulaşır. İşte iktidar, faşizmin kitle konsolidasyonunu sağlayabilmek ve yoksulluğun yönetiminde esas aldığı "sadakaya bağlama" politikasını sürdürürebilmek için başta 3 büyükşehir olmak üzere belediyelerin çoğunu almak istiyor. Belediyelerdeki kaynaklar faşizmin örgütlenmesine aktarılacaktır. Yerel seçimler, yereldeki büyük devlet ihalelerini ve büyük vurgunları kimin yapacağı-

nın, yerel kaynakların rantını kimin yiyeceğinin savaşı haline gelmiştir. CHP'li belediyeler için de durum pek farksız değil, ulaşım zamlarından su zamlarına krizin faturası emekçilere kesiliyor. Yerel seçimlere giderken İyi Parti'nin pazarlıkta el yükseltmesi ve kendisini de bir güç alanı gibi ortaya koyması, Cumhuriyet'in önünü açıyor. Seçimlerin hemen sonrasında parlamentoda Deva ve Gelecek partilerinin iktidar zeminine geçmesi, yerel seçimlerde en geniş "halk düşmanı" ittifakın kurulabileceğini gösteriyor.

### İttifaklarımız

Egemen düzen için iki bloku karşısında yerelerde kurulabilecek ittifaklar önem taşıyor. Belli ilkelere etrafında sokak sokak, mahalle mahalle yan yana gelişleri örgütlemek ve halkın yerel seçim sürecine sandık günü ile sınırlı olmayacak bir biçimde katılımını sağlama zorunluluğumuz var. Halkın resmi muhalefete mahkûm edilmemesini salt söylem düzeyinde politik bir ayırım çizerek kazanma şansımız yok. Mutlaka farklı yerelerde farklı biçimlerde kurulacak pratik yan yana gelişlere ihtiyaç var. Ne yazık ki solun, genel seçimlerde "seçim ittifakını" dahi bir güç ve güven alanı olarak ortaya koymaması, halkı seçeneğiz bıraktı. Gayrimeşru biçimde



galibiyet ilanı yapılan seçim sonucunda halkta oluşan umutsuzluğa müdahale edemeyen bir "Sol" gerçekliğinin içindeyiz. Muazzam bir faşist basınç ve zorlanma altında ezilmeye çalışılan halkın mücadeleye dahil olacağı kanalların inşası hiç olmadığı kadar acil. Şu ya da bu belediyenin tek başına faşizm karşısında bir demokratik kazanım olması olasılığı zayıf. Başta sosyalistler ve Kürt halkı olmak üzere belli ilkelere etrafında kurulacak güç birlikleri inşasıyla kazanılabilecek belediye sayısının da ötesinde, sonrasında da devam edilecek bir ittifak alanı oluşmuş olacak. Faşizmin son dönemde hız kazanan ilerleyişi engellenmenin en önemli yollarından biri de böylesi bir ittifak alanı

olacaktır. Kapitalizmin içine girdiği krizin faturası en ağır haliyle halka, emekçilere kesiliyor. Ülkenin her yanı talana ve ranta açılıyor. Barınma, beslenme, ulaşım gibi en temel ihtiyaçlar karşılanmıyor. Halkçı belediyecilik anlayışıyla yönetilebilecek ve rant alanları olmaktan çıkarılacak belediye yönetimlerini Dersim örneğinde olduğu gibi kazanma ve yaygınlaştırma bu dönemin önemli hedeflerinden. Halkın yetki ve karar düzleminde dahil olacağı bir sürecin inşası, sadece seçimlerin kazanılması üzerinden değil aynı zamanda geçtiğimiz dönem Kürt illerinde uygulanan "kayyum politikalarını" da engellenmenin bir yöntemi olacak. Uzunca bir süredir seçimlerin,

gösteriye döndüğü, her seçim sonrası zavallı resmi muhalefetin sandık güvenliği konusunda topu bile isteye taca attığı bir durum söz konusu. Yerel seçimlerde sandık güvenliğini resmi muhalefete bırakmayacak bir çalışma şart. Aksi takdirde her seferinde bu kadar aymazlık olmaz diyeceğimiz bir tabloyla karşılaşmamız işten bile değil. Başlarken söylemeye çalıştığımız üzere süreç dinamik ve basınç yüksek, aynı anda hareketli ve sağlam duracak ittifaklar kurulmaksızın bu dönemi kazanmak mümkün değil. Halkın direnişinin ezilmemesininininininin sorumluluk üstlenmesiyle mümkün olacak.

## CHP neden değişemez?

**Değişimcisiyle, merkezçisiyle ekonomik programı iktidardan farklı olmayan, sömürü sisteminin devamını garanti altına alan bir CHP, demokrasiyi ve eşitliği ancak dilinde geliştirir. Gerçek değişim için sözden daha fazlası gerekiyor.**

### Haluk Koşar

Mayıs seçimleri sonrası, resmi muhalefet partisi CHP değişim sancılarıyla kıvranıp duruyor. Değişimin ne olduğuna dair net bilgiler halen elde olmamasına rağmen bu arzunun seçim başarısızlığına endekslendiği herkesin kabulü. Oysa değişimciler için de merkezçiler için de sorun dönüp dolaşıp CHP'nin tarihsel rolünde kilitleniyor. Oynadığı bu rolün öne çıkan iki özelliği CHP'nin merkezçileri için de değişimcileri için de halen vazgeçilmez olması açısından önemlidir. Konuşan herkesin dili serbest fakat eller ayaklar bağlı.

### Allah devletimize zeval vermesin!

Osmanlı devletinin tasfiyesi ile kurulan yeni devlet aynı kutsallıkla ve ordu eliyle büyütülmüştü. Devletin kurucu partisi olarak cumhuriyetle yaşatılan CHP, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar ülkeyi tek parti olarak despotik bir biçimde yönetmiş ve bu dönem boyunca özellikle örgütlü emeğin ve solun gelişmesine imkân vermemiştir. Emeğin baskı altında tutulduğu bu yeni devletin güvenli ortamında sermayenin büyümesi için uygun şartlar da sağlanmış oldu. Devletin kutsallığı Osmanlı'dan ordu kanalıyla yeni cumhuriyete, oradan da kurucu parti eliyle üzerine sermayenin kutsallığı eklenerek bugünlere kadar getirildi. Bugün Erdoğan rejimi tarafından gerçekleştirilen "çete devleti"ne dönüşme macerası ve faşizmin inşa sürecinde CHP'nin işte bu devletçi karakteri de yapıyı ayakta tutan malzemeler arasında kullanılmaktadır. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın bu inşa süreci çerçevesinde çeteleri yeniden organize eden hamleleri, Kılıçdaroğlu tarafından kutsanırken devletin girdiği biçim görülmez midir? Aksine o kadar iyi görülmektedir ki, ama diğer taraftan kendisine biçilen rolü de layıkıyla oynamaktadır; devlete zeval gelmesin de ne olursa olsun. Kılıçdaroğlu'nu zamanında koşu koşu Yeni-kapı'ya götürme de aynı garabeti, anayasa referandumunda Erdoğan'a yol veren de, dokunulmazlıkları kaldırtan da, bugün çeteleşmeyi kutsatan da aynı garabet; devletin sahibi CHP olmasa da CHP'nin sahibi devlettir. Mesaj gayet açıktır: Devletin sahibi kim



ise onun bir tarafının kılı olmaya hazırız! Peki değişimciler, cumhuriyetin despotik yumruğu ile farklı inançları ve kimlikleri baskı altına alarak yok sayan ve o gün atılan tohumlar ile yeşeren bugünkü yeni devlet ile tarihsel bir hesaplaşmaya mı giriyorlar da "değişim"den bahsediyorlar? Sahi değişimciler Kürt sorunu hakkında Kılıçdaroğlu'ndan farklı ne söylüyor? Ya da inançlar hakkında? Kılıçdaroğlu'nun Alevi kimliğine karşı Özgür Özel'in "Hepimiz hacı torunlarıyız" çıkışından, inançlar üzerine devletin Sünni kimliğinin devamlılığını savunulduğunu anlıyoruz. Aman dışarı doğru bir adım atılmasın, hemen toparlayacak bir hamle geliyor. Herkes demokrasiden devletin zarar görmeyeceği kadar bahsediyor. Yani sözde var, özde yok!

### Vekaleten mücadele!

CHP'nin sosyal demokratlaşma hikayesi 50'li yıllarla birlikte sosyalist hareketin ve işçi hareketinin güç kazanmasıyla eşgüdümlüdür. 60'lı yıllarda kendini sosyalist sola karşı konumlandıran Ortanın Solu fikriyatı Ecevit ile birlikte CHP'nin temel çizgisini oluşturmuştu. Devletin despot niteliği korunarak savunulan demokrasiye, partinin yükselen toplumsal talepler karşısında gittikçe radikalleşen kitle hareketinin sistem dışına çıkmasını engelleyen bir pozisyon almasını gerektiriyordu. Kemalist devrimin çizmediği bütün sorunların radikal yollara çırmeden uzlaşma içinde sönmümlendirilmesi CHP'nin sosyal demokrat görevlerinin başında geliyordu. Bu çizgi bugün de CHP'nin karakterini belirleyen temel özelliklerden biri olarak

devam ediyor. Devam etmek zorunda. Çünkü ülkenin kâh çözülmemiş demokratik meseleleri kâh yoksullaşma gibi ekonomik sorunları yoğunlaştıkça sistemi parçalama riski artıyor. Sosyal demokrasinin en büyük endişesini de bu toplumsal huzursuzluğun devrimci kanallara akma tehlikesi oluşturuyor. O yüzden CHP için toplumsal hareketi vekaleten sürdürececek bir şekilde yürütürerek "demokratlığın" süngüsünü düşürmeden muhalefet gemisini yürütmek en güvenli olandır. En son Aydın'daki kız öğrenci yurdunda yaşanan ihmal cinayeti sonrası yapılan protestolarda gördük bu tavrı. Meydanda toplanan öğrencileri dağıtmaya çalışan CHP'liler tepkiyle karşılandı. Dağıtma gerekçeleri, ertesi gün gelecek milletvekillerinin sorunla ilgilenen olmalarıydı: Siz dağılın biz bakacağız. Hangi hukukla, hangi mecliste? Devlet eski devlet değil ama kafa eski kafa; Allah devletimize zeval vermesin! CHP, karakterini belirleyen ve biri diğerine bağlı bu iki özelliğe sahip olduğu müddetçe değişim denen şey ancak makyajdan ibaret bir güncellemedir. Bugün Erdoğan rejiminin en çok ihtiyaç duyduğu şey de sistemin sınırları zorlama ihtimalini engelleyecek düzen içi bir muhalefettir. Son noktada sermaye düzeni tıkır tıkır işlerken kim onun tekerine çomak sokabilir ki? Değişimcisiyle, merkezçisiyle ekonomik programı iktidardan farklı olmayan, sömürü sisteminin devamını garanti altına alan bir CHP, demokrasiyi ve eşitliği ancak dilinde geliştirir. Gerçek değişim için sözden daha fazlası gerekiyor.



## 2. Parti Konferansı DEMOKRATİK CUMHURİYET ve SOSYALİZM İÇİN İLERİ

**İstanbul İl Konferansı**

**12 Kasım 2023 Pazar Saat: 14.00**

*Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Evi Abidin Dino Salonu -Şişli*

**Adana İl Konferansı**

**12 Kasım 2023 Pazar Saat: 12.00**

*İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi - Reşatbey*

**Mersin İl Konferansı**

**18 Kasım 2023 Cumartesi Saat: 15.00**

*Mersin Eğitim-Sen Salonu*

**İzmir İl Konferansı**

**19 Kasım 2023 Pazar Saat: 14.00**

*Nazım Hikmet Kültür Merkezi - Konak*

**2. Parti Konferansı  
10 Aralık 2023 Pazar Saat: 10.00  
Bülent Ecevit Kültür Merkezi  
Kartal/İSTANBUL**





## POLİTİKA

Kritik noktalara yeni atanan bakanların operasyonları çözümlenerek değil, rejimin kendisini tahkimi olarak okunmalı

## Operasyonlar faşizmi zayıflatıyor mu?

*Her detayda soruşturmanın ucu bir biçimde Süleyman Soylu'ya dokunduruluyor. Henüz kendisine dokunulmuyor tabi ki. Büründüğü dokunulmazlık zırhı belki de onu şimdilik koruyordur.*

H. Durkal

(...) 1. sayfadaki devam

Ardından ağustos ayının başında yapılan atamalarla 52 ile yeni emniyet müdürleri atandı. Bir kısım muvazaf emniyet müdürü ya da üst düzey emniyet elemanı merkeze çekildi. Peşi sıra gelen valilik kararnamesiyle 57 ile yeni valiler görevlendirildi. Bazı valiler merkeze çekildi. Bir önceki dönem İçişleri Bakanı olan Süleyman Soylu'ya gönülden bağlı kimi valiler merkeze çekildi. Böylece yeni İçişleri Bakanı'yla uyumlu idari kadrolar görevlerine başladılar. Soylu döneminden beri devam eden Soylu-Yerlikaya çekişmesinin bir ürünü olarak yapılan bu atamalar sürpriz değildi elbette. Böylece merkez-taşa uyumunu sağlayacak bir teşkilatlanma ortaya çıkmış oldu.

Yeni İçişleri Bakan'ının tek yeniliği bu kritik atamalar olmadı. Deyim yerindeyse yeni bakan operasyon düğmelerine art arda bastı. Gündem-

deki yerini halen koruyan ve devam eden operasyonların genişlemesi olası. Selefin teslim bayrağını açarak halefe biat etmesi de bir diğer olasılık. Yasal güç nasıl olsa tek bir elde toplandı şimdilik.

### Ayhan Bora Kaplan olayı

Göreve geldikten sonrası sayısını binlerle ifade ettiği sayıda uyuşturucu operasyonu düzenlediğini açıklayan yeni İçişleri Bakanı, sonunda operasyonun hedefine her seferinde Süleyman Soylu ile yakınlığı ve bağlantılarıyla gündeme gelen Ayhan Bora Kaplan'ı da koydu. Ayhan Bora Kaplan bir suç örgütü lideri olarak tanımlanıyor. Üst düzey bir yüksek yargı mensubuna hediye olarak lüks ev ve araba hediye ettiği de iddia edilen Ayhan Bora Kaplan'a yönelik başlatılan operasyon genişletiliyor. Polisler açığa alınıyor, yargı mensupları soruşturuluyor, kimi şirketlere el koyuluyor. Ayhan Bora Kaplan ve çetesinin Soylu sayesinde geldikleri bir konum var. Örneğin



firari olan ve aranan Fethullahçıların evlerindeki büyük miktarda paraları polisin yardımıyla yağmaladıkları iddia edildi. Sadece bir evden 100 milyon dolar kaldırdıkları da ifadelerine geçen bir detaydı. Ayhan Bora Kaplan'ın uyuşturucu işinde de aktif olduğu biliniyor. Dünya genelinde Batı ile Çin arasında cereyan eden ticaret koridorları ve meta dolaşımı mücadelesi gündemi epey meşgul etmişken teşbihte hata olmaz. Limanlara yanaşan gemilerde ortaya çıkan uyuşturucunun sık sık haber konusu olması ülkemizin bir uyuşturucu koridorunun ortasında olduğunu gösteriyor. Bunu kimin organize ettiğiyle ilgili herkesin bir

tahmini vardır. Her detayda soruşturmanın ucu bir biçimde Süleyman Soylu'ya dokunduruluyor. Henüz kendisine dokunulmuyor tabi ki. Büründüğü dokunulmazlık zırhı belki de onu şimdilik koruyordur. Ama bu operasyondan kazasız belasız çıkıp çıkmayacağını muhtemelen vereceği tavizler belirleyecektir.

Operasyona eş zamanlı olarak yargı mensuplarına yönelik Adalet Bakanlığı merkezli bir rüşvet operasyonu da yürütülüyor. Sızan bilgiler birçok hakim ve savcının suç işleyenlere beraat ettirme, cezaevindekileri tahliye etme karşılığında rüşvet aldıklarını ortaya koymuştu. Bu çerçevede Adalet Bakanlığı da harekete geçerek iddiaları araştırmaya başlamış!

## Dilan-Engin Polat olayı

*Soylu ile fotoğraf çektirmeyi ihmal etmeyen suçlular kataloğundaki bu yeni yetme çiftin operasyonu yasa dışı bahis oynatan ve adı halen gizlenen birilerini hedef alıyor olabilir mi?*

Yargı ve emniyete uzanan operasyonlara bir de evlere şenlik bir magazinsel olay eklendi ki sormayın gitsin. Niçin ve ne şekilde ünlü olduğunun bir türlü anlayamadığımız Dilan Polat ve onu deliler gibi seven, kendisine jet hediye eden eşi Engin Polat da operasyonların hedefindeydiler.

Yorumlara göre görgüsüzlüklerini ortaya saçıkları, suçlarını gizlemeyi başaramadıkları, hızla zenginleşerek dikkat çektikleri için mali polisin dikkatini çekmişlermiş. Türk polisi yakalar! Öyle kısa yoldan zenginleşmek hukuk devletine uyar mıydı hiç?

Gerçekten öyle mi? Kara para akladığı, dolandırıcılık yaptığı, burjuva hukukuna göre usulsüzlükler yaptığı, yasaları tanımadığı, kamu ihalelerini cukkaladığı, birçok suç işlediği kabak gibi meydana gelen, kısa sürede zenginleşen ve sosyal medyada yaptığı görgüsüz şovlarla lüks yaşantısını açık eden tek çiftimiz Polat çifti miydi? Öyleyse onların günahı neydi?

Kurdıkları kozmetik şirketi aracılığıyla mail order adı verilen bir kredi kartı yöntemiyle kara para akladığı iddia edilen çiftimiz hızla zenginleşince, ülkede kimse kara para aklamadığından

dolayı işsizlikten uzun süredir pek bir iş yapmayan ve otur otur artık canı sıkılan Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun (MASAK) dikkatini çekmiş. Belki de bu yönde bir talimat gelmiştir. Belki de yeni İçişleri Bakan'ının doğrudan bir talimatı söz konusudur.

Peki, bu kadar iddiayı neye dayandırıyoruz? Elbette ceza kanununa. Türk Ceza Kanunu'nda kara para aklamanın pek dişe dokunur bir cezası yok. Bu suç işleyenleri 7 yıl hapis cezası bekliyor (tamamı yatılmıyor) ve akladığı tespit edilen paraya el koyuluyor. Bu nokta önemli. Eğer iktidar sahiplerinin kara paranın aklanmasıyla ilgili bir derdi olsaydı yapılacak şey bellidir: Ceza kanununda sert önlemler almak, sıkı denetimler getirmek, MASAK'ı sıkıcı işsizlikten kurtarmak olurdu. Burada operasyonun asıl amacı ayın on dördü gibi meydana çıkıyor: Ranta el koymak.

Türkiye'de kara parayı doğrudan yasal olarak aklayan devasa bir kurum varken, Dilan ve Engin Polat'a operasyon yapılmasını bir tür temizlik operasyonu gibi görmek/göstermek ileri derecede saflıktan başka bir şey değil. Gün gün gelişme-



leri sosyal medyadan takip ederek Polat çiftinin acı sonu (!) ile coşkuya gelmek bizi içinde bulunduğumuz devasa gösterinin saf seyircisi yapıyor. Ülkede kara parayı doğrudan yasal olarak aklayan kuruma gelince. İstanbul Finans Merkezi'nden bahsediyoruz. 2022 yılında faaliyete geçen finans merkezinin mevzuatında yatırım konusu olan paraların kaynağı önemsenmiyor. Üstelik ilk on yılda belki de dünyada eşi olmayan bir vergi affı düzenlemesi mevcut. Dünya genelinde ölçeği artan ve burjuva retorikte "kara para" olarak adlandırılan (hangi parası ak ki?) devasa paraların ülkeye çekilmesi hedefleniyor. Operasyonlar mı? Belki de birileri kara paranın merkezileşip bir ya da bir-

kaç noktada yoğunlaşması için operasyon düğmesine basmıştır, ne dersiniz? Hakkını arayan işçi eylemleri dâhil olmak üzere bütün halk muhalefetinin ve sosyalist hareketin hukuksal düzenlemeler ve devlet şiddetiyle baskılanarak inisiyatifinin daraltılmaya çalışıldığı bir ortam içindeyiz. Faşizm böyle yol alıyor. Soylu ile fotoğraf çektirmeyi ihmal etmeyen suçlular kataloğundaki bu yeni yetme çiftin operasyonu yasa dışı bahis oynatan ve adı halen gizlenen birilerini hedef alıyor olabilir mi? Yasa dışı bahis sektörü bu kadar büyümüşken birileri tıpkı uyuşturucu pazarında olduğu gibi bu pazara da el koymak istiyor olabilir mi? Olabilir.



## Faşizm zayıflamıyor

*Devlet içerisinde konumlanmış kliklerden güçlü olanlar, zayıf düşenleri eliyor. Onların kaynaklarını kendi kaynaklarına katıyorlar. Para kaynakları merkezileşiyor, daha dar oligarşik yapıların elinde toplanıyor.*

Çete lideri Ayhan Bora Kaplan'a, vurguncu Polat çiftine, rüşvetçi yargı mensuplarına karşı girişilen operasyonlar genelde bir iyimserlik havası yarattı. Suç işleyenlerle, çetelerle amansız mücadeleye girişeceğini açıklayan yeni İçişleri Bakan'ının bu yönelimi epey takdir toplama benziyor. Oysa bu konuda iyimser olmak şu noktada mümkün değil. Uyuşturucu, bahis ve kaynağı belirsiz para operasyonlarının ve bunların tezahürü olduğu çok belli olan, genelde üçüncü sayfa haberi olarak karşımıza çıkan çete hesaplaşmalarının arkasında görüldüğünden daha karanlık bir gerçek var: Faşizm bu gelişmelerle zayıflamıyor. Herkesin kendi hukukunu uyguladığı ilginç ve bir o kadar da soğuk bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Yasaların askıya alındığı bu özel dönem, gücü diğerlerine yetenin ayakta kalacağı, diğerlerinin eleneceği bir dönem. Ülkenin taşrasında hemen hemen her şehirde bürokrasi-cemaat-parti-çete bileşenlerinin hep birlikte kurduğu suç şebekeleri gizlenmediği gibi gizlenme ihtiyacı da duymuyor. Suçları hem aleni bir biçimde işleyen hem de güvenli kollar tarafından himaye edilen bu oluşumların iç mücadeleleri bir ileri düzeye sıçramıştır. Faşiz-

min cangıl yasaları devrede. Suç işleyenlerle hesaplaşma falan yok. Suç temerküzü gerçekleşiyor, suç merkezileşiyor. Devlet içerisinde konumlanmış kliklerden güçlü olanlar, zayıf düşenleri eliyor. Onların kaynaklarını kendi kaynaklarına katıyorlar. Para kaynakları merkezileşiyor, daha dar oligarşik yapıların elinde toplanıyor. Orta ölçekli baronlardan büyük baronlara, tekelleşen baronlara geçiyoruz. Bahsi geçen kavga dövüşü bir zayıflık ya da zayıflama değil de faşist koalisyondaki kimi odakların büyüme belirtileri olarak görmek lazım.

Soylu gibi sert-şahin bir figürün devre dışı bırakılması, yargı, emniyet ve idari bürokrasisindeki ilişkilerinin tasfiye edilmesi görünüşte herkese oh çektiren bir gelişme gibiydi. Ne de olsa dönemde her kesimi bir biçimde terörize eden bir bakandı. Şimdi o odağın ortadan kalkmasını normalleşme adımı olarak okumak, faşistleşmeyi kişi kültürüne bağlama hatasına neden olur. Önemli olan bir mücadele alanı olarak devletin bu mücadeleler sonucunda evrilerek geldiği yeni durumdur. O yeni durum halkların tepesinde Demokles'in kılıcı gibi sallanıp durmaktadır.



## POLİTİKA

Oğuzhan Kayserilioglu

Çeteleşmiş bir devlet, devletin cinnet geçiren halidir dersek abartmış mı oluruz?

## Karanlık tünelde türbülans

**Parola: "Her şey iktidar için, iktidar tarafından, iktidara göre!" Ve hedefe doğru giden yoldaki "pürüzler" hızla temizleniyor.**

(...) 1. sayfadaki devam

Evet, artık yasalar yok, sistem içi siyasi farklılıklar bile "düşman" olarak damgalanıyor. Mafya devlet ilişkisi "perde arkasında" değil, hepimizin gözü önünde yapılarak resmileştiriliyor. Sınırların içinde ve dışında sürekli savaş haline girildi, savaşın şiddeti ve alanı sürekli güç kazanıyor. Devlet krizinin çözüm yolu olarak dayatılan devletin çeteleşmesi, krizlerin yeni ve daha büyük bir krizle/krizlerle aşılabilirdiği son dönemin uygulamalarıyla uyumlu. Çeteleşmiş bir devlet, devletin cinnet geçiren halidir dersek abartmış mı oluruz? O zaman soralım, bu nasıl çözüm?

### Gizli destekçi: CHP

CHP'nin (hukuka bağlı yargıçlardan değil iktidar tarafından görevlendirilmiş emir erlerinden oluşan) Yargıtay'ın Gezi kararıyla ilgili mızıldanmalarına ise kimse kanmamalıdır. "Anayasaya aykırı ama..." diye yola çıkıp utanmazca onayladıkları "dokunulmazlıkların kaldırılması" oylamasında netçe görüldüğü gibi,

CHP'de kurulan yeni devlet ve yeni rejim gerçeğinin "içindedir". Muhalefet, esas olarak Erdoğan öncülüğünde kurulan "yeni düzenin" içinde konumlanıyor, ama bir yandan "mız mız" yapıp gerçek muhalefetin önünü kapatmaya çalışıyor. Muhalefet, yeni devlet ve rejimin fiilileşmesi sürecine destek verilerek yapılmaktadır, "majestelerinin muhalefeti" söz konusudur. Şimdi sıra fiilen inşa edilen yeni devlet ve rejimin anayasal statü kazanmasına gelmiştir ve aynı şekilde bir yandan "mız mız" yapılacak, ama dayatılan sözümona "yeni anayasa tartışmalarına" girilerek yeni anayasanın önü açılacaktır. Halkın çıkarları açısından bakarsak, deyim yerindeyse, CHP, "kuzu postuna bürünmüş bir devlet kurdudur!" Baştan beri "Fareli köyün kavalcısı" rolünü uyguladı, uygulamaya devam ediyor. Halk "kandırılacak fareler" yerine koyuluyor ve sözümona "muhalefet" söylemiyle uyuşturularak bataklığa/yeni devlet ve rejimin içine sürükleniyor! Ortada, hepimizin gözü önünde en



bağcı ve çirkin haliyle yapılan, çoktan ölmüş olan ama adeta bir Zombi gibi siyasal alanda gezinen CHP'nin, kendi kurduğu Kemalist düzenin yıkılmasında öncü rollerden birisini oynuyor olmasındır.

Sonuç olarak, bir kez daha vurgulamalıyım, devlet kendi krizini çeteleşerek çözmeye çalışıyor ve CHP'de bu yolda "mız mız" ederek "gölgeleme" yapıyor.

### Gezi halktır!

Herkes biliyor, elbette alt mahkeme ve Yargıtay'da biliyor; Gezi'nin lideri de örgütleyicisi de yoktu; Gezi'nin faili her yönüyle halktır! Ancak, iktidar bile

isteye ve faşizmin inşası sürecinin ihtiyaçlarına hizmet edebilmek amacıyla, yaşadığımız gerçeği değil kendi uydurma gerçeğini dayatmış ve hiçbir özerkliği olmadan tümüyle iktidarın hizmetinde olan Yargıtay'da bu uydurma gerçeği resmileştirmiştir. Hileli seçim sonuçları da (tümüyle iktidarın hizmetindeki memurlardan oluşan) YSK eliyle resmileştirilmemiş miydi? Yargıtay'ın Gezi kararıyla, kurulmak istenen yeni devlete karşı çıkan demokrat aydınlar ve sistem karşıtı sosyalistlere gözdağı veriliyor, "Ayağınızı denk alın, hukuk artık sadece

bizim irademizdir, istediğimizi hapse atar, hapiste de istediğimizi yaparız; yasalar yok, biz varız!" deniyor. Faşizmin inşasına çok yönlü hamlelerle hız veriliyor. Gezi halktır! Gezi'yi hapse atamaz, Gezi'yi öldüremezsiniz; O, kimi zaman öne çıksa bazen geri düşse de halkın bilincinde yaşıyor, yaşayacak! Hepimiz adına bedel ödeyen Gezi tutsaklarına borcumuz, Gezi'nin zaafalarını aşmış, daha örgütlü, daha rafine ve sonuç almaya kilitlenmiş bir halk hareketi için mücadele etmektir.

## Yeni bir savaş dönemine mi giriyoruz?

**Başka bir dönemde beklenmeyecek ya da yapılamayacak hamleler "şimdi" oluşan özel koşullarda olasılıklar alanına girebilir.**



PKK'nin Ankara saldırısı, öncesi ve sonrasındaki gelişmelerden bakarak değerlendirirsek, muhtemelen TC ve PKK arasında on yıllardır sürüp gelen savaşın yeni bir düzeye sıçrama işareti! Bombalama sonrasında oluşan ortama TC açısından bakarsak, PKK'nin sonuç alıcı bir darbeye sarsılarak "ihmal edilebilir" bir düşman güç düzeyine düşürülmesi için "uygun" koşulların oluştuğunu saptayabiliriz. Nasıl? Bölgenin hakimi olan küresel güç alanları birbirleriyle uğraşmaktadır. Yerel devletler ise, iç ve dış koşullar tarafından zorlanıp inmelenmiş haldedir. TC, hem ABD hem de Rusya tarafından kollanmakta, taraflar TC'nin bölgedeki duruşunun kendi lehine olmasını hedeflemektedir. TC açısından ABD ile kurulan NATO ilişkisi elbette derin bir çekim gücüne sahiptir. Ama, aynı zamanda, ABD'nin zayıflayan küresel hegemonyasının yarattığı boşluklarda neden inisiyatif alınmasın? TC "bölgesel" düzeyde yeterli olabilecek bir "özerk" duruş kazanarak "bölgesel hegemon" ya da "alt-empyralist" bir devlet olmak istiyor. Tam da bu sebeple bir elini de Rusya'ya vererek Batı'dan "özerk" davranmanın

gerekten ek gücünü kazanmak ve özgün yeni dengeler kurmak istiyor. Küresel hegemonya boşluğunun belirlediği özel konjonktürel durumu değerlendiren TC, Suriye ve Irak coğrafyasının Kürt bölgelerine sayıları sürekli artan üslerle yerleşmekte, sürekli askeri hamle yaparak PKK'yi zorlamaktadır.

### Enerji coğrafyası

İşte, şimdi, PKK'nin Ankara saldırısı bir fırsat olarak değerlendirilerek, zaten yürütülen söz konusu politika daha da yoğunlaştırılıyor. Yoğun bombalamalarla yürütülen bu savaş sürecinde, sadece "Kürt toplumu" değil, "Misak-ı Milli" içinde görülen Halep-Musul hattının kuzeyindeki zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip olan "Kürt-Arap coğrafyası" da fiilen TC'nin kontrolüne sokulacaktır. Böylece bir coğrafi kontrolle, Türkiye kapitalizminin en büyük sorunu olan "enerji ithaline ödenen milyarlarca dolar" zincirinden kurtulacaktır. Evet, hem PKK ezilecek hem de zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına el koyulacaktır. "Cennet nedir?" sorusuna TC egemenlerinin cevabı "İşte bu!" olmaz mı?

Peki, Kürtlerin ezilmesi üzerinden geçen bu yoldan yürünerek hedefe ulaşılabilir mi? Çok zor, hatta PKK'nin ulaştığı askeri-politik güç ve yerel, bölgesel ve küresel düzeyde kazandığı inisiyatif değerlendirilirse, neredeyse imkansız. Tam tersine, eğer hedef "bölgesel hegemon devlet" olmaksızın, başka birçok zorlu eşiklerin aşılması kaydıyla, bu hedefe ancak sistem içi bir çözümle Kürtler kazanılıp "içerilerek" ulaşılabilir. Ancak böylesi bir "rasyonel" yönelim, gerçek yaşamda TC'nin "despotik" yapısı tarafından dışlanıyor.

### ABD ve Rusya

ABD açısından, "stratejik düşman" olarak görüp "taktik işbirliği" yaptığı Kürt hareketine TC'nin yapacağı saldırılar; ilkin, Kürt hareketinin zayıflayarak "taktik işbirliğinde" zayıf ve tabi duruma düşmesini sağlayacaktır. İkincisi ve daha önemlisi ise, Kürt hareketinin Kandil kanadının askeri darbelerle zayıflaması halinde Rojava kanadının yumuşatılıp içerilmesini kolaylaştıracaktır. İşte, ABD, TC'nin saldırılarına, kendi hedeflerine ulaşmasını sağlayacağı oranda izin verecektir. O oran aşıldığı an, güç den-

gelerinin soğuk ama kesip atan yasaları devreye sokulacaktır. Fidan, malum konuşmasında "herkesi uyarıyoruz, vuracağız!" derken aslında "herkes" derken açıkça ABD'yi kast ediyordu. ABD resti gördü ve ilk adım olarak askerlerinin bulunduğu alana yaklaşan bir İHA'yı düşürdü. Yetmedi, en son yapılan resmi açıklamadaki pek de örtülü olmayan bir tehditle TC'ne daha açık bir sınır çizildi. Rusya açısından, TC'nin askeri eylemleri, bir türlü Şam'ın istediği yakacaktır. Elbette, ne ABD ne de Rusya, TC'nin ya da Kürtlerin kesin zafarını veya yenilgisini istemeyecek, verecekleri iznin sınırlarını, bu temelde sıkıp genişleteceklerdir. Her iki güç de, tarafların kendisine muhtaç duruma düşmesini hedefleyecektir. Daha da ötesinde, zaten "bağımlı" bir egemenlik sistemi olan TC, özellikle ABD ama aynı zamanda Rusya açısından, bu savaş sürecinde düşeceği zayıf durumlar kullanılarak bağımlılık düzeyi daha da derinleştirilmek isteyecektir. "Çarşıya pirince giderken evdeki bulgurdan olma" riski hep devrede olacaktır. Sınırlar genişletilmek istenirken daha geçişken hale gelecek silikleşebilir, iktidar alanının "ulusal" coğrafyası genişletilmek istenirken daralabilir hatta çözülebilir.

### PKK ne yapmak istiyor?

PKK ise, açıkça sahip çıktığı son Ankara saldırısından anlaşılacağı kadarıyla, süreçte kendi durduğu yerden bakıyor ve "bekleyip-izlemenin" kendisine kaybettireceğini düşündüğü ve hamle yapıp "inisiyatif almanın" kendisi açısından daha gerekli olduğunu saptadığı anlaşılıyor. "Madem askeri çözüm dayatılıyor, o zaman zaten yürüyen bu fiili sürecin içinde inisiyatif alayım" denildiğini düşünebiliriz. TC'nin Ankara saldırısıyla

istediği gerekeceyi bularak askeri hamlesini daha açık, sert ve yoğunlaştırarak yapmaya başlamasını PKK'nin sürpriz olarak görmeyeceğini, tam tersine beklediğini tahmin edebiliriz. PKK, son seçimleri hileyle de olsa da bir biçimde kazanan Erdoğan'ın, seçim sonrası yaptığı hızlı hamlelerle devlet ve toplum içinde inisiyatifini güçlendirdiğini, "devlet krizini" kendi istediği gibi geriye itebildiğini ve dolayısıyla rakip devlet fraksiyonlarını ve kimi sermaye gruplarını güçsüz bırakarak devlet içinde "bütünlüklü" bir egemenlik kurabildiğini...vd., saptamış olmalıdır. Sonuç olarak, Erdoğan'ın yeni bir anayasayla faşizmin kurumsallaşma sürecini hedefine ulaştırıp orta hatta uzun vadeye dayanan bir yeni devlet ve rejim kurma yolunda olduğunu saptayan PKK, Kürtler açısından bu durumun "kaybettirecek" bir süreç olacağını ve yasal siyasi faaliyetin imkansız hale getirileceğini görenek ön almak istiyor olabilir.

### Genel olasılıklar

Öte yandan, aynı sürecin içinde yaşanan resmi muhalefetin sefaleti, iktidarın işini kolaylaştırma birliğinde, aynı zamanda, muhalefet alanı boşlukta kalıyor. Resmi muhalefet elenince, kendisine dayatılan yoksullaşmaya karşı asgari düzeyde ayakta kalıp yaşayarak var olabileceği çabasında olan işçilerden İslamcısından Alevisine, liberalinden ulusalcısına, laiklere kadar yayılan geniş bir alanda iktidara kalıcı olarak karşı hatta düşman olarak konumlanan bütün siyasal ve toplumsal güçlere bir sığınma alanı, bir umut ve seçeneğe boşluğu doğuyor. PKK bu boşluğu dolduracak bir adres olmayı hedefliyor olabilir. Erdoğan sürekli zorlanacak, planları bozulacak, zayıf duruma düşürülerek denge kaybına

itilecektir. Böylesi bir hedefe yürüyebilmek, PKK açısından, muhalif halk güçlerine "adres" olma kapasitesini besleyecektir. O arada, PKK, savaş yeteneğine güvenerek, yeniden canlanacak savaş ortamında TC'ye yenilmeyeceğini, bu süreçte kazanacağı güç ve itibarla, ABD tarafından "içerilmek" istenen Rojava yönetimiyle daha derin ve kalıcı bir yapıda ilişkileneceğini ve Başur'da Talabani ile şimdiki güç birliğini ittifak düzeyine sıçratabileceğini, oluşacak PKK-Rojava-Talabani/YNK ekseninde Barzani/KDP'yi zayıflatıp tasfiye edebileceğini hesaphyor olabilir. Son olarak, şimdi daha çok Suriye'de yaşanan kaos ortamında kendini korumak için zorunlu olan askeri ve polisiye yapılaşmanın birlikte inşası düzeyinde olan Arap halkıyla Kürt halkının ilişkisi de, savaş sürecinde derinlik kazanma imkanı edinecektir.

### Küresel ortam

Son olarak belirtelim ki, belki biraz abartı gibi gelebilecek TC ve PKK'nin olası karşılıklı hesapları ve hamleleriyle ilgili tahminlerim, başka bir durumda değil ama tarafların içinde olduğu bölgenin fiilen yürüyen küresel hegemonya/düzen savaşının en sıcak coğrafyalarından birinde olduğu değerlendirilirse gerçek anlamını kazanır. Başka bir dönemde beklenmeyecek ya da yapılamayacak hamleler "şimdi" oluşan özel koşullarda olasılıklar alanına girebilir. TC ve PKK, bölgeden zaten hiç eksik olmayan savaş ortamının şimdi yüklendiği yeni gerilimlerle daha da derinleşeceğini, normal koşullarda olmayacak-yapılamayacak hamlelerin yapılmasının mümkün hatta yaşar kalabilmek için zorunlu olduğunu saptamış olmalıdır.



## POLİTİKA

Süslü laflarla sunulan programlar ve planlar, halkın tekrar ve tekrar soyulmasından başka bir anlama gelmiyor.

## Planlı, programlı yoksulluk

**AKP iktidarının Kalkınma Planı serüveni esasında Erdoğan rejiminin ekonominin piyasaya olan uyumunu kolaylaştırıcı ve bu anlamıyla kimi kalkındırdığı önemli olan bir süreçtir.**

### Haluk Koşar

Eylül ayında cumhurbaşkanı yardımcısı Cevdet Yılmaz, 2024-26 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Programı açıkladı. Ekim ayının sonlarında ise bu programın planı olan 12. Kalkınma Planı'nı Cumhurbaşkanı Erdoğan kamuoyu ile paylaştı. Sürecin tam tersi bir şekilde olması gerekirdi ama kendi yazdıkları kanunların bile yürürlükten kaldırıldığı bir dönemde böylesi bir beklenti abesleştirdi.

Bu açıdan, planda ve programda yer alan tahminlerin gerçekleşme olasılıkları ne iktidar ne de muhalefet açısından bir önem taşıyor. Tahminler dışındaki uygulamalar ise sermaye ve iktidar bloku açısından oldukça önemli.

Bütçe 2023'ün ilk yarısında 483,2

milyar TL ile rekor düzeyde açık verirken bu açığın nasıl kapatılacağına plan ve programı herkesi ilgilendiren sonuç. Bütçenin neden açık verdiği, bu açığın neden giderek büyüdüğü ise eski plan ve programların sorunu ve bu konu gündem dışı.

27 Mayıs 1960 sonrası ülkede kapitalizmin gelişme ihtiyaçlarına göre kurulan Devlet Planlama Teşkilatı, 24 Ocak kararları sonrası işlevini yitirmiş ve planlama yerini piyasaya devretmişti. 2011 yılında Kalkınma Bakanlığı'na dönüştürülerek işlevsizleştirilen kurum, 2018 seçimlerinden sonra Strateji ve Bütçe Başkanlığı adıyla cumhurbaşkanına bağlandı. Bu süreç aynı zamanda ekonominin iplerinin de tek ele alınma ve yasalardan azade olma süreciydi. Erdoğanist rejim

için hangi yasa piyasa yasalarının üstünde yer alabilir ki zaten?

### Önce icraat sonra fikriyat

Sabık içişleri bakanının bir dönem dillere pelesenk olan "Sen yap, mahkeme kararı arkadan gelir" misali kimseye hesap verme zorunluluğu olmayan bir şekilde önce OVP ile üç yıllık icraatı açıklayan iktidar, ardından bu icraatların hangi plan çerçevesinde gerçekleştirileceğini açıklamakta bir beis görmeydi. Yani önce icraat sonra fikriyat!

Plan ve program arasındaki uyumsuz ve mesnetsiz öngörülere rağmen (OVP'ye göre 2024'te 12 bin 875, 2025'te 13 bin 717, 2026'da 14 bin 855 dolar olması beklenen kişi başına düşen gelirin, 12. Kalkınma Planı ile 2028'de



nasıl 17 bin 554 dolara çıkacağı ve yine işsizlik rakamlarının OVP ile 2024'te yüzde 10,3'e, 2025'te yüzde 9,9'a, 2026'da yüzde 9,3'e gerilemesi beklenirken 12. Kalkınma Planı ile bunun dönem sonunda % 7,5'a nasıl düşürüleceği merak konusu) uyumlandıkları tek gerçek, halkın sırtındaki vergi yükünün artacağı, ücretlerin düşeceği, yoksulluğun yaygınlaşp derinleşeceği, güvencesiz ve esnek çalışmanın normalleşeceği ve sosyal güvenlik sisteminin çöktürüleceğidir. İcraat da fikriyat da aynı yere çıktı için liyakatte bir problem gözüküyor.

### Planlı, programlı yoksullaşma

Yapılan plan ve programlar kaynakların sermayeye aktarılmasıyla sermaye birikiminin artırılması ve emeğin daha fazla sömürülmesinin organizasyonudur. İktidarın halen yürüttüğü neoliberal politikalar çerçevesinde vitesi artırmak istemesi, beraberinde rejimin baskıcı ve totaliter yönünün kalıcı bir karaktere bürünmesi ile mümkün olacaktır. Ekonomik yansımaları halkın planlı ve programlı bir yoksullaşmasına denk düşen faşist kurumsallaşma sürecinin önümüzdeki dönem en

büyük derdi de işte tam burasıdır. Yoksulluğun ve işsizliğin arttığı, kamu harcamalarının kısıtlandığı bir düzenin en büyük açmazı yarattığı o "canavar"dır. Kamuya yatırım yapılmaması sonucu en son Aydın'daki yurt cinayetinde de görüldüğü gibi tepki en olmaz denen yerlere kadar hızla yayılabilmekte ama örgütsüz tepki kalıcı değişimler yaratamamaktadır. Bu süreci tersine çevirmeye imkânı, karşı plan ve programları örgütlü bir biçimde oluşturarak mümkün olacaktır.

## Sınır ötesinin de "ötesinde"

**14-28 Mayıs 2023 seçimlerinde "hileli bir zaferle" çıkan AKP-MHP iktidarı dinbaz faşist kurumsallaşma doğrultusunda önündeki "engelleri" aşarak yoluna devam ediyor. Güçlenerek ilerlediği doğru! Ama karşı direnişler de var.**



### Ferhat Toros

"Efendilerin cebri; ezilenlerin kabri" imiş. Musul'a doğalgaz hülyasında hallenen, Kerkük'ün petrolü heveslisi; dünya hegemonya krizinde iken "bölgesel güç" olma azimli Türkiye, sürekli askeri "cebr" ile Kürt bölgesini Kürtlere "kabir" eylemeye pek kararlı. 18 Eylül 2023 Pazartesi Süleymaniye'yi bombalayarak Türkiye; Kürt Özgürlük Hareketi (KÖH) ile savaşını niteliksel olarak başlaştırdığını işaret ediyor.

### Öteden de öte ve derin

Bu saldırı, "sınır ötesinin de ötesinde" anlamlarla yüklü. Türkiye hükümeti sözcüleri "Güvenlik koridoru oluşturma amacıyla olduklarını" söylediler de çok yönlü bir hesap içinde oldukları çok açık. Birinci hesap doğalgaz, petrol kaynaklarının denetimini Türkiye'nin elinde olması gayretli... İkinci hesap hiç kuşkusuz KDP denetimli Erbil'in aksine Süleymaniye'nin Türkiye ile iş birliğine yanaşmayıp bağımsız güç olması ve bu doğrultuda sınır ihlallerine ve asimilasyona direnme çizgisinde olmasıdır. Üstelik, KÖH'nin Kürtler ve Araplar içinde örgütlenme gücünü de arttırmıştır. Üçüncüsü ve belki de en önemli hesap Türkiye'nin içinde bulunduğu çoklu krizi "Kürt Sorununu" ezerek ve çöktürerek çözmeye, bu uğurda yoluna taş koyan Kürt halkının direnişini kırma amacıyla olduğunu görüyoruz.

### İran baskılıyor Türkiye bombalıyor

Dördüncüsü KDP ile KÖH arasında Brakuji (Kardeş Savaşı) oluşturma hesapları. Nitekim KDP

peşmergelerin KÖH mevzilerine zırlı araçlarla saldırıları bunun kapısını aralamıştır. Durum gerilimden çatışmaya, daha da öte "Kürtler arası savaşa" turmanmaktadır. Türkiye destekli KDP saldırılarının ardından İstanbul, Mersin, Diyarbakır, Hakkâri başta olmak üzere Avrupa'nın birçok kentinde ve Irak-İran-Türkiye sınırlarında Kürt halkı olası bir "iç savaş"ı karşı protesto gösterileri düzenledi.

### 1 Ekim 2023 eylemi sonrası

Kürtlerin çeşitli biçimlerdeki eylemleri sınır ötesinde (Avrupa, Irak, İran, Suriye Kürtleri) seyrederken beklenmedik bir eylem gerçekleştirildi. 1 Ekim 2023 Pazar sabahı, yani TBMM'nin açılış günü, İçişleri Bakanlığının önünde canlı bomba patlatıldı. KÖH kaynakları eylemi üstlenerek, "Son dönemdeki Kürtler üzerindeki siyasal, askeri ve yaşamsal baskılara bir uyarı" diye açıklamada bulundu.

Eylemin ardından Türkiye hızlı bir karşılık verdi. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Ankara'da düzenlenen bombalı saldırının faili iki kişinin Suriye'den geldiğini söyleyerek, "Özellikle Irak ve Suriye'de PKK/YPG'ye ait bütün altyapı, üstyapı tesisleri, enerji tesisleri bundan sonra güvenlik güçlerimiz, silahlı kuvvetlerimiz, istihbarat unsurlarımızın topyekûn meşru hedefidir. Üçüncü tarafların PKK/YPG'li tesislerden ve şahıslardan uzak durmasını tavsiye ediyoruz" ifadesiyle tehdit dolu ve sert bir açıklama yaptı. Açıklamanın arkasından SIHA ile SDG'nin kontrolündeki tesislere yoğun sabotaj eylemleri düzenlendi. Türkiye'de ise HDP'li yönetici ve siyasetçilere gözaltı operasyonları başlatıldı.

## Yeni sayfa faşizme açılırken Aleviler bunun neresinde?

**Alevilere yönelik asimilasyon politikaları yoğunlaşmışken yeni bir sayfanın ilanı olan seçimler, faşizmin tonunun koyulaşmasını Alevilere dönen oklardan göstermeye başladı.**

### Şılan Sürmeli

Türkiye halkları, 14-28 Mayıs seçimleri ile iktidarın faşizmi kurumsallaştırmayı hızlandırmaya imkânları sağlayacak hamlelerinin garantiye alındığı bir seçim sonucuyla karşı karşıya kaldı. Elbette iktidarın faşizmi kurumsallaştırması için seçimler tek belirleyici değildi ama adımlarını garantiye aldığı önemli bir durak oldu. Alevi toplumu için ise bu seçimler AKP-MHP iktidarıyla derinleşen Türk-Sünni-Hanefi toplum mühendisliğinin egemen kılınmasının önemli bir hamlesi oldu.

### Asimilasyon politikaları tam gaz

Geçen yıl iktidarın "Artık Alevilerin sorunu çözülüyor" şeklinde gündeme getirdiği Alevi-Bektaşî Cemevi Başkanlığı, hedeflenen oranda aktif bir süreç organize edemedi. Süleyman Soyul'un danışmanıyken başkanlığa atanan Ali Arif Özzybek'in bağlı olduğu Turizm Bakanlığı'yla sorunlarının çözülmediği bir süreçten sonra başkanlığa Ali Rıza Özdemir atandı. Ali Rıza Özdemir Türk-İslam sentezinin iyi bir temsilcisi

olsa da iktidar, aceleyle karar altına alınan bu başkanlıkla nasıl bir ilişki kurulacağına sancılarını yaşıyor hâlâ. Başkanlığa dair bu atılımlık, iktidarın asimilasyon politikalarının beceremediği anlamına gelmiyor. Alevi önderleri için açılan istihdama ve buraya teşrif eden bağımlı-bağımsız cemevlerine bakınca da asıl risk devam ediyor: Hareketin önder kimliklerinin ya da kanaat önderlerinin içerilmesi. Bunun yanı sıra cemevlerinin elektrik, su, personel gibi hizmetleri için ise neredeyse her fırsat gözetilip kurumlar bu hizmetlerle ikna edilmeye çalışılıyor.

### Faşizm Alevileri es geçmiyor

"Çok şükür, otel dışındaki halkımız bir zarar görmemiştir" diyen Tansu Çiller'in yüzü suyu hürmetine(!) AKP-MHP'nin siyasi yargısı, Sivas Davası'nı zaman aşımına uğrattı. Koca bir mücadele istikrarlı bir adaletsizlikle tarihe altın harflerle yazıldı. Sivas davası bize gösterdi ki iktidarın siyasal İslam rejimine su taşıyan herkes aklanabilir. Alevilerin her türlü hak mücadelesi, iktidarın hamleleriyle sürekli içerilme süreci ile karşı karşıya. Sivas yet-

mezmiş gibi Sarıyer PSAKD başkan ve sekreterinin yargılandığı davada, davaya katılanların gözaltına alınması yine DAD Eş Başkanı Kadriye Doğan ve PSAKD yöneticisinin tutuklanması ve sonra serbest bırakılması Alevilere yönelik yeni sayfanın açıldığının göstergesi.

### Alevi Hareketi hazırlıklı mı?

Türkiye'de yeni dönemin ilanı toplumsal mücadelenin sıkışma alanlarının derinleştiği bir dönemde geldi. Elbette durum yeni değil. Uzun zamandır Alevi hareketi dahil birçok toplumsal alan sokakta, politikada ve ideolojide çeşitli sıkışmalar yaşıyor. İktidarın tam da bu durumdan güç aldığını da tespit etmek gerekir. Seçimler CHP-Kılıçdaroğlu şahsında Alevilerin moral-sizliğini de artırmış oldu. Demokrasi mücadelesinin en önemli ayağını temsil eden Aleviler bir karşı duruş örgütlemek yerine ülkeden göç etme pratiklerinin artması gerçekliğiyle de karşı karşıya. Yine Hatay'da yaşayan Arap Alevilere yönelik iktidarın göç politikası ve devam eden örgütlenme sorunu yeni dönem Alevi Hareketinin tartışma başlıkları olacak.

### Biden'in uyarısı ve Erdoğan'ın karşılığı

Yoğun ve yayılan seyirde, çatışmalı bir süreç devam ederken önemli bir gelişme de ABD Başkanı'nun Türkiye'ye bir uyarı açıklaması oldu. ABD Başkanı Joe Biden, Türkiye'nin Suriye'deki hareketi için "İŞİD'i yenilgiye uğratma çabasına zarar veriyor, sivilleri tehlikeye atıyor; bölgede barış, güvenlik ve istikrarı zedeleme tehdidi barındırıyor" ifadelerini kullanarak operasyonlardaki rahatsızlığını dile getirdi. Erdoğan Biden'ın açıklamasına "tepkisel" ve karşı uçtan bir cevap verdi. Nitekim Türk SIHA'nın

düşürülmesine şimdiye kadar ses çıkarmazken birden NATO'dan dem vurarak "Biz nasıl müttetikiz?" sorusunu sordu.

### Sonuç olarak

14-28 Mayıs 2023 seçimlerinde "hileli bir zaferle" çıkan AKP-MHP iktidarı dinbaz faşist kurumsallaşma doğrultusunda önündeki "engelleri" aşarak yoluna devam ediyor. Güçlenerek ilerlediği doğru! Ama karşı direnişler de var. Kürtler, kadınlar, aleviler, ekolojistler anti-kapitalist halk güçleri... Kürt halkının mücadelesinin AKP-MHP iktidarına en büyük çelme olduğu aşikâr.





## Sıkı maliye politikası nasıl işler?

*Faiz oranlarındaki yükseliş ekonomik büyümenin yavaşlamasına ve durgunluğa yol açıyor, işsizlik ve yoksulluğu artırıyor ve ücretler üzerindeki baskıyı yoğunlaştırıyor. Bu yüzden de emekçiler açısından sıkı para politikasının yüksek enflasyon kadar zararlı olduğu söylenebilir.*

“Sıkı maliye politikası” derken sırasıyla; vergi oranlarının artırılması ile ekonomiden devlete daha fazla nakit kaynak aktarılmasını, böylece ekonomik faaliyetlerin daraltılmasını, buna karşılık kamu harcamalarının kısılmasıyla ekonomiye daha az kaynak aktararak (tersinden bir çarpan etkisiyle toplam harcamaları ve toplam talebi düşürerek), hem enflasyonun hem de ekonomik büyüme hızının düşürülmesini kastediyoruz.

Aşırı ısınmış (yüksek enflasyon altındaki) ekonomide arz ve talep milli hâsıla düzeyinde dengede iken, sıkı/daraltıcı maliye politikası ile enflasyon düzeyi geriletilir. Ancak enflasyondaki bu gerilemenin faturası milli hasılanın düzeyine kadar düşmesidir. Bu da işsizliği artırır.

Kısaca, ekonomiye olan güvensizliğin sürdüğü, sıkı para politikaları biçiminde para arzının daraltıldığı, faizlerin yükseltildiği bir anda, vergi oranlarını artırmak ve kamu harcamalarını azaltmak biçimindeki uygulanan sıkı maliye politikası enflasyonun düşürülmesine katkı sağlarken, ekonomik büyümeyi daha da yavaşlatır, ekonomiyi durgunluğa sokar ve işsizliği (yoksulluğu) daha da artırır.

Türkiye’de, etkilerini özellikle de 2024 yılı ikinci çeyreğinden itibaren göstermesi beklenen anti-enflasyonist sıkı para ve maliye (ve gelir) politikalarının sonucunda, ekonominin durgunluğa girebileceğini, yani ekonomik büyüme hızının yavaşlarken, işsizliğin ve yoksulluğun daha da artacağını öngörebiliriz.

**Sıkı para politikası zayıf bir araçtır**  
Dünyadaki örneklerinden de görüleceği gibi, sıkı para politikası enflasyonla mücadelede zayıf bir araçtır. Bunun temel nedeni merkez bankası yönetimlerinin neredeyse yalnızca tek bir araca, yani faiz oranına güvenmesidir.

Oysa faiz oranlarının yükseltilmesi özel yatırımları ve kalkınmacı ve çevreci kamusal yatırımları caydırdığı gibi, tüketicilerin, işletmelerin ve kamunun borç geri ödemelerini zorlaştırıyor ve yeni borçlanmayı daha pahalı hale getiriyor.

Ayrıca faiz oranlarındaki yükseliş ekonomik büyümenin yavaşlamasına ve durgunluğa yol açıyor, işsizlik ve yoksulluğu artırıyor ve ücretler üzerindeki baskıyı yoğunlaştırıyor. Bu yüzden de emekçiler açısından sıkı para politikasının yüksek enflasyon kadar zararlı olduğu söylenebilir.

## EKONOMİ

Mustafa Durmuş

# İktidar sıkı maliye politikasıyla krizin bedelini emekçilere ödetmek istiyor. Sıkı maliye politikası ve emekçiler

*Gelirler politikasından anlamamız gerekense başta asgari ücret olmak üzere işçi ve emekçilerin ücretlerinin (talebin kısılması ihtiyacı gerekçe gösterilerek) baskılanacağıdır.*

TÜİK tarafından bu yılın Eylül ayı resmi enflasyonu yüzde 61,5 olarak açıklandı. Bu da TÜFE’de Ağustos ayına göre yüzde 2,6 puanlık bir artış olduğu anlamına geliyor. ENA Grupa göre ise enflasyon oranı yüzde 130,1. Kısaca sıkı para politikası uygulamasına rağmen enflasyondaki artış sürüyor.

İktidarların elinde sadece para politikası/faiz aracı yok, aynı zamanda maliye politikası araçları da (vergi ve harcamalar gibi) var. Genellikle de bu iki politika birlikte uygulanır. Örneğin yüksek enflasyonu düşürmek için para politikasının sıkılaştırıldığı bir dönemde maliye politikasının da sıkılaştırılması beklenir.

Nitekim, OECD “Enflasyonla ve düşük büyümeyle yüzleşmek” başlıklı Eylül ayı ara raporunda, enflasyonun çok fazla talebin çok az arzın peşinde koşmasının so-

nucu olduğu anlatısına bağlı kalan bir değerlendirme ile, enflasyonla mücadele etmek ve “enflasyon cinini tekrar şişeye sokabilmek” için, altta yatan enflasyonist baskıların kalıcı olarak azaldığına dair açık işaretler oluşana kadar sıkı para politikasının sürdürülmesi ve maliye politikasının da para politikası ile uyumlu bir biçimde sıkılaştırılması gerektiğini ileri sürüyor.

### OVP ve mali disiplin

Bu yılın Eylül ayında açıklanan ve 2024-2026 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Programda (OVP) sıkı para politikasının yanı sıra sıkı maliye politikalarının uygulanacağına vurgu yapılıyor.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanı M. Şimşek, uygulanmakta olan ekonomik programın (“yapısal” reformların hayata geçirilmesinin yanı sıra) üç temel ayağını: “Mali disiplinin yeniden tesis edilmesi,

enflasyonun orta vadede tek haneye düşürülmesi için kademeli parasal sıkılaştırma ve enflasyon hedefi ile uyumlu gelirler politikası” olarak açıklamış ve kemer sıkma anlamına gelen sıkı maliye ve gelirler politikasının mesajını vermişti.

Gerek OVP’de, gerekse de Bakan Şimşek’in açıklamalarında hangi tür kamu harcamalarının kısılacağı ve hangi kesimlerin vergi yükünün ağırlaştırılacağı ayrıntıları açıkça belirtilmemiş de, şu ana kadarki uygulamalardan asıl olarak halka dönük kamu harcamalarının kısılacağını, halkın üzerindeki vergi yükünün artırılacağını söyleyebiliriz.

Gelirler politikasından anlamamız gerekense başta asgari ücret olmak üzere işçi ve emekçilerin ücretlerinin (talebin kısılması ihtiyacı gerekçe gösterilerek) baskılanacağıdır.

## Sıkı maliye politikası kimleri sıkmalı?

*Toplam harcamaları kontrol etmek için faiz oranlarını artırmak yerine dik artan oranlı gelir ve servet vergisi gibi vergiler kullanılabilir. Ayrıca büyük ölçüde halk tarafından ödenen KDV ve ÖTV yerine, lüks mallar veya gereksiz yere yüksek karbon ayak izine sahip ürünleri hedefleyen tüketim vergileri uygulanabilir.*

Enflasyonla mücadelede eğer mutlaka sıkı maliye politikalarına başvurulacaksa, ağırlık zenginlerin daha ağır vergilendirilmesi biçimindeki vergilere ve toplum için yararlı olmayan kamu harcamalarının kısılmasına yönelmelidir.

Böylece, OVP’de de devasa boyutlara çıkacağı öngörülen bütçe açıkları ciddi biçimde azaltılabileceği gibi, toplam talebin azımsanmayacak bir parçasını oluşturan sermaye kesiminin vergilendirilmesi ve/veya otoriterleşme ve aşırı güvenlik harcamalarının kısılarak bunların enflasyonist etkileriyle baş edilebilir.

Faiz oranı daha fazla yükseltilmeden, vergilendirme ve harcama çoğaltanları aracılığıyla enflasyonu kontrol etme yoluna gidilebilir. Bir başka deyişle, toplam harcamaları kontrol etmek için faiz oranlarını artırmak yerine dik artan oranlı gelir ve servet vergisi gibi vergiler kullanılabilir. Ayrıca büyük ölçüde halk tarafından ödenen KDV ve ÖTV yerine, lüks mallar veya gereksiz yere yüksek karbon ayak izine sahip ürünleri hedefleyen tüketim vergileri uygulanabilir.

Ancak mevcut iktidarın bunu yapması beklenmemeli. Nitekim Merkez Bankası Başkanının Meclis’te yaptığı konuşmadan asıl olarak sıkı para politikasının uygulanacağı, maliye politikasının ise tamamlayıcı olacağı anlaşılıyor. Yani “şahin” bakış egemen gibi görünüyor.

Bize gelince, enflasyonu düşürmenin çok daha iyi yolları olduğunu biliyoruz. Örneğin ücretleri baskılamak için sıkı para politikaları (yüksek faiz oranları)

uygulamak yerine, geçen yıl net kârlarını yüzde 423 artırmış olan şirketlerden aşırı kâr vergisi ve mevcut ek MTV uygulaması yerine, çok zenginlerden artan oranlı bir servet vergisi alınması gerektiğini savunuyoruz.

Ayrıca, mevcut sistemde dahi, fiyat kontrolleri ve aşağıda özetlediğimiz diğer yollar, faiz artırımının sonucunda durgunluk ve kitlesel işsizlik yaratmaktan çok daha iyi yollardır. Ancak bunun için de demokratik bir sosyalist planlama gerektiriyor. Yani “şahin” bakış egemen olmamalıdır.

### Sonuç: Sınıf savaşı yürütülüyor

Almanya’da 1920’lerde ve 1930’larda olduğu gibi, yüksek enflasyonun eşlik ettiği yüksek işsizlik aşırı sağın yükselişini ve faşizmin tırmanışını hızlandırabilir. Ayrıca, 1980’lerdeki yüksek enflasyon ve yüksek işsizliğin bir arada görülmesinin (stagflasyon), birçok ülkede neoliberalizmin yükselişine, kemer sıkıma, güvensiz işsizliğin artmasına ve emeğe cepheden saldırılmasına zemin hazırladığı hafızalarda tutulmalıdır.

Bugünse, enflasyonla mücadele adı altında emekçi sınıflara karşı bir sınıf savaşı yürütülüyor. Öyle ki Merkez Bankası fiyat artışlarını kontrol etmek için emekçilerin ve ailelerinin daha da yoksullaşması pahasına

faiz oranlarını yükseltiyor. Faiz oranındaki artışın daha da sürmesi ve 2024’ün ilk yarısında bunun yüzde 40’a çıkması bekleniyor.

Ancak faiz oranlarını yükseltmek (özellikle enflasyon sadece aşırı talepten kaynaklanmıyorsa ve arz yönlü nedenler de varsa), ekonomiyi durgunluğa sokacak, bu da işsizliği ve yoksulluğu artıracaktır.

Bir başka anlatımla, iktidar bloku artan hayat pahalılığı ile başa çıkması için daha fazla ücret talep eden işçilerin bu taleplerinin “ikinci tur etkileri” yani “ücret-fiyat sarmalları” önlemeye çalışıyor.

Oysa reel ücretlerin yıllardır azalmakta olduğu bir ortamda, “ücret-fiyat sarmalı” tehdidi oldukça abartılıdır. Nitekim son yıllarda, işçi sınıfı sendikasılaştırma, kuralsızlaştırma, taşeron işçi kullanımı, küreselleşme ve emek tasarrufu sağlayan teknolojiler yüzünden toplu pazarlık gücünü kaybettiğinden, ülkede işçilerin milli gelirden aldığı pay bir türlü üçte birin üzerine çıkamıyor.

Sonuç olarak, eğer sistem içi bir öneri yapılması gerekiyorsa; para politikasına nazaran emekten yana maliye politikası ve gelir politikasına ağırlık verilebilir. Yani yüksek enflasyonla mücadele edilirken, aynı zamanda işsizliği azaltan, topluma yararlı yeni kamusal

yatırımları hayata geçiren, adil bir gelir ve servet dağılımını gerçekleştiren vergi ve harcama politikaları ve grev ve toplu sözleşme haklarıyla güçlendirilmiş yaşanabilir bir ücreti esas alan gelir politikası uygulanabilir.

Enflasyonla ve hayat pahalılığı ile mücadele ederken, toplum yararına, emekten yana, doğa ile uyumlu üretimin artırılmasına dönük şu araçlar denenebilir:

- Temel gıda ve enerji gibi zaruri malların fiyatları geçici olarak dondurulabilir.
- Etkin fiyat kontrolleri ve tayinlama yapılabilir.
- Enerji fiyatlarındaki artışların halka yansıtılması için bu alanda yeniden kamulaştırmalar yapılabilir.
- Yoksul hanelere doğrudan nakit destekleri verilebilir.
- Emekçilere ve emeklilere yaşanabilir bir ücret sağlanabilir.
- Kamu tarafından güvenceli, sendikali istihdam garantisi ve desteği verilebilir.
- Regülasyon yapılabilir.
- Aşırı kâr vergisi ile kârlara üst sınır getirilebilir.
- Kredilerin hacmi daraltılabilir ve etkin kontrolü yapılabilir.
- Artan oranlı servet vergisi konulabilir.
- Kamusal yatırımlar artırılabilir.
- Tekellere karşı düzenlemeler hayata geçirilebilir.
- Herkesin Temel Gelir Güvencesi uygulaması başlatılabilir.

Bu anti-enflasyonist politikaların ve bu amaçla kullanılacak araçların bazıları kısa, bazıları uzun erimlidir. Önerdiğimiz bu program, aynı zamanda, sömürsüz, sınıfsız ve sınırsız bir toplum inşa edilirken bir “geçiş programı” olma anlamında yeni bir paradigmayı da temsil etmektedir.





EMEK

# 24 Ocak ruhunu taşıyan OVP

**Uygulanan ekonomik politığın stratejisinin değişmediği açık. Daha ucuz iş gücü, daha çok yoksulluk, daha çok açlık, daha fazla iş cinayeti olarak devam ediyor, dolayısıyla emekçiler adına değişen bir şey yok.**

Serkan Nar

Sermaye-emek ilişkisi toplumsal bir ilişkidir. Emek gücü olmaksızın sermaye değerinin büyütülmesine olanak yoktur. Krizleri aşmak için önerilen çözümler, aslen emek-sermaye çatışmasına özgü olarak şekillenir. Bu yüzden ki emeğin saldırı sermaye sahiplerinin varoluşsal koşuludur.

## 24 Ocak kararları ile neoliberal programa geçiş

24 Ocak 1980 kararlarıyla Türkiye uluslararası ve ulusal sermayeye neoliberal politikaların uygulanacağına dair bir program sunuyordu. İşte 12 Eylül darbesi de sermaye sınıfının ihtiyaçları doğrultusunda işçi sınıfı hareketini baskılayarak, Türkiye'de emek karşıtı politikaları uygulamaya koyabilecek bir iradeyi sağlamak üzere gerçekleştirildi.

## OVP 24 Ocak kararlarının devamıdır

6 Eylül 2023'te Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2024, 2025 ve 2026'yı kapsayan yeni bir Orta Vadeli Program (OVP) açıkladı. Açıklanan program sermaye sahiplerinin tamamının rızası ile şekillenirken, programın içerik açısından da 24 Ocak kararlarının devamı ve güncel hali niteliğinde olduğunu

görüyoruz. 12 Eylül darbesi günlerinde dönemin TİSK Başkanı Halit Narin'in "20 yıl boyunca işçiler güldü; şimdi gülme sırası bizde." demişti. Bugün o mutluluk TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu'nun meşhur gülüşüyle varlığını sürdürüyor. Hisarcıklıoğlu'nun meşhur teşvik paketi açıklanırken Erdoğan'ın da dikkatini çeken gülüşü şimdi OVP ile devam edecek.

## Kıdem tazminatı yine hedefte

Kıdem tazminatının fona devri konusu 1976 yılından bu yana 47 yıldır gündemde.. Sermayenin bugüne kadar sayısız formül üreterek hayata geçirmeye çalıştığı kıdem tazminatının fona devri şimdi OVP üzerinden tekrar gündeme getiriliyor. Tasarıya göre kıdem tazminatı yerine işverenle-

rin her ay TES için belirli bir prim ödemesi söz konusu olacak. Böyle olunca emeklilikte ve işten çıkarmada kıdem tazminatı ödemesi yapılmayacak. Neoliberal uygulamaların en önemli sonuçları, emek rejiminin dönüşümü ve esnekleştirilmesi idi. Esnek çalışma, işçiler için iş güvencesinin ve kıdem tazminatı hakkının olmaması, düşük ücret, sendikalaşma ve çalışma koşullarının kötüleşmesi demektir.

## Kamusal kaynaklar halka değil sermayeye

OVP ile ihracata dayalı ekonomi modelinin, devletin ekonomiyi ve sermaye birikim sürecine ücretliler aleyhine olumsuz müdahalesiyle sürdürülmek istendiği anlaşılıyor. Programda kamu harcamalarının sosyal içerikte olanlarını kısmak, iş gücü piyasasında sendikal örgütlenmeye ve özgür toplu pazarlığa ekonomi dışı kısıtlamalar getirmek hedefleniyor.

## Karşı hegemonya kurmak

Geçmiş alışkanlıklarıyla bu dönemin saldırılarını karşılamak mümkün mü? Mevcut sınıf ilişkilerinin yeniden yapılanmasına bağlı olarak karşı hegemonyanın yeniden oluşabilmesi için sendikal anlayışların mücadele biçimlerinin bu döneme özgü olarak açığa çıkması kaçınılmazdır. Şimdi ülkenin dört bir yanından oluşan grev ve işçi eylemlerin tekil mevzi hareketlerinden birleşik bir harekette olgunlaşabilmesi sınıf mücadelesinin biçimi ve içeriği açısından belirleyici olduğundan şüphe yok.

**Tazminatım Üzerinden Siyasete SON!**



## Metal toplu iş sözleşmesi ve metal işçileri

**İşçiler olumsuz ekonomik koşulların ve yüksek enflasyonun neden olduğu hayat pahalılığı ile mücadele ediyor; vergi dilimiyle beraber asgari ücrette eşitlenen maaşlar metal işçilerinin belini büküyor.**

Ozan Yurdakul

Birleşik Metal İşçileri Sendikası, Türk Metal Sendikası ve Öz Çelik-İş sendikasının Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile yürütecekleri Türkiye'nin en büyük işkolu sözleşmesi olma niteliğinde- 2023-2025 toplu iş sözleşmesi dönemi başladı.

## İşçilerin temel talepleri;

- TİS sözleşmesi bitene kadar maaşlarının revize edilmesi
- Vergi oranlarının sabitlenmesi ve bununla ilgili düzenleyici yasa
- Toplu iş sözleşmelerinin 2 yılda bir değil her yıl yenilenmesi
- Grev ve sendikalaşma haklarının aktifleşmesi
- İşçiler olumsuz ekonomik koşulların ve yüksek enflasyonun neden olduğu hayat pahalılığı ile mücadele ediyor; vergi dilimiyle beraber asgari ücrette eşitlenen maaşlar metal işçilerinin belini büküyor. Ekonomik krizin faturasını işçilere kesen AKP iktidarı, patronlara ise devletin bütün imkanlarını seferber ediyor. Teşvikler yetmezmiş gibi vergi borçlarını silerek onları ödüllendiriyor. Acıdır ki sendikal bürok-

rasiler iktidar ve sermayeyle kol kola. Mücadelenin gereklerini yerine getiremiyorlar. İş cinayetleri karşısında bile ortak tutum alamadılar. Bu anlamda sendikaların bağımsız bir örgütlü güç olmadığını görüyoruz. İçinden geçtiğimiz dönemde artık belki de sendikaların "sendikaların bağımlılığı sorunu" başlığı altında yeniden tartışmaya ihtiyaç var.



## Sendikaların teklifleri

Birleşik Metal Sendikası, diğerlerine göre en yüksek teklif taslağını açıkladı. İşçilerin saat ücretlerinin 65 TL'ye yükseltilmesi istenen teklifte işçilere 20 bin lira zam yapılması talep edildi. Türk Metal ise tüm ücret-

lere ilk 6 ay için yüzde 80; toplamda yüzde 119,05'e varan zam talep ederken diğer dönemler için enflasyon oranına ek 5 puan artış istedi. Teklif taslağını en son açıklayan Özçelik-İş'in taslağına göre mevcut saat ücretlerine 6 TL ücret iyileştirilmesi yapılması, ilk 6 aylık dilim için yüzde 80 oranında artış ve 20 yıllık sınırlı olmak üzere her kıdem yılı için 3 TL kıdem zammı talep edildi.

Bu dönem toplu iş sözleşmesi Eylül ayının 2. haftasında başladı: toplu sözleşme tekliflerinin işveren sendikasına verildi. Teklifler verildikten sonra 30 iş günü içerisinde ilk toplantının yapılması ve 60 günlük toplu sözleşme

görüşmesi sürecinin başlaması gerekiyor.

## Metal işçileri olarak ne yapabiliriz?

Peki, metal işçileri ne yapmalı? Nasıl örgütlenmeli? Toplu Sözleşme Süreci ile birlikte MESS'e sunulan taslakların yetersizliğini metal işçileri çok iyi biliyor. Birçok fabrikada tepkisini de ortaya koyuyor. Bugün için bu tepkiler çok anlamlı olsa da bilinç ve örgütlülük planında zayıflık hızla çözülmesi gereken bir alan olarak önümüzde duruyor. Metal işçilerinin taban iradesinin ürünü olarak örgütlenecek fabrika komitelerine ve fabrikalar arası iletişimi güçlendirecek, eylemlerini ortaklaştıracak, koordine edecek mekanizmalara ihtiyacı vardır. Sözleşme sürecinden kazanımla çıkmak istiyorsa, bu adımların vakit kaybedilmeden atılması gerekmektedir. Önemli olan mevcut işbirlikçi-uzlaşması sendikal çizgiyi aşarak sermayenin karşısına kendi öz örgütlülükleri ile talepleri ve en önemlisi de fiili meşru bir mücadeleyi göze alarak çıkmaktır.

## Onurlu ve insanca bir yaşam için direniş

Sadık Yılmaz

Günümüzde bütün olumsuzluklara rağmen yine de Türkiye işçi sınıfı, dünya proletaryasının hala en hareketli kollarından birini temsil ediyor. Patron-iktidar işbirliğinde gerçekleşen saldırı kampanyalarına rağmen işçi sınıfının mücadelesini tamamen sindirip bastıramıyorlar. Yoksulluk ve ağır çalışma şartlarına karşı ücret zamları, sendikalaşma talebiyle fabrika işgalleri, grev ve direnişler biçimindeki eylemlilikler işçi sınıfının üzerindeki ölü toprağı atıp ayağa kalkacağına ipuçlarını uzun süredir veriyor.

Hem sermayenin doğrudan saldırıları hem de bu saldırıların yıkıcı etkisini boşa çıkarmak için bu eylemliliklerin, lokal olmaktan çıkarılıp birleşmesi ve işçi sınıfı mücadelesinin bütünlüklü bir hattına dönüşmesi oldukça önemli. Sermayenin saldırılarını bertaraf edip pervasızca davranan patronların hareket alanı ancak böyle daraltılır. Önümüzdeki dönem, sert sınıf kavgasına gebe. Buna en yakın örnek aylardır süren Corning direnişi.

## Bu işyerinde grev var

Gece gündüz demeden yoğun bir şekilde çalışan ve bu emeğin karşısında ücretlerine iyileştirme isteyen işçilere, sözleşme döneminde iyi bir ücret zammı yapılacağını dile getiren yönetim, sözleşme dönemi geldiğinde "istediğiniz talepleri karşılayamayız" dedi. Bunun üzerine Corning işçileri üretimden gelen güçlerini kullanarak, üretimi durdurup, greve gitti. Üç aydır fabrika önünde grev çadırı kurarak kararlılık-

larını gösteren Corning işçileri hakları olanı almak için mücadeleyi sürdürüyor. Patronların vurdumduymazlığına karşı fabrika önünde slogan atmaya ve ses çıkarmaya devam ediyorlar. Sosyalistlerin Corning işçilerinin direnişiyle dayanışması ve direnişin kazanmasına katkı sunması sonraki direnişlere güç verecek. Direnişlerle dayanışma ve destek ilişkisinin ötesinde de tüm işyerlerinde direniş ateşini yakmayı kendinde sorumluluk gören bir mücadele dönemi ve biçim asıl ihtiyacımız.

## Sermaye sınıfını koruyan yasalara karşı durma zamanı

Varolan yasaların bile uygulanmadığı, hakkını arayan işçilerin emekçilerin karşısına polis-jandarmanın çıkarıldığı bugünlerde, sadırlar ancak militan bir mücadele ile püskürtülebilir. 15-16 Haziran Direnişi, işçi sınıfını hedef alan saldırılarının nasıl püskürtülebileceğini gösteren, şanlı mücadele deneyimlerinden biridir. Meşru temelde geliştirilen, düzenin gerici yasalarına takılmayan, sınıfın geniş kesimlerini harekete geçiren 15-16 Haziran Direnişi, sermayeye geri adım attırılmıştır. Gücünü meşruluğundan ve militanlığından alan 15-16 Haziran Direnişinin ruhunu kuşanmak, hem hareket halindeki işçi sınıfının farklı kesimlerinin ortak talepler etrafında buluşabilmesi hem de sermayenin sözcülüğünü yapan Akp iktidarının ve patronların psikolojik saldırılarının püskürtülmesi için şarttır. Yalnızlık ve çaresizlik hissini ortadan kaldıracak ve yan yana gelmenin gücünü hissettirecek bir mücadele birliğini inşa etmek zorundayız. Tarihimiz, sınıf devrimcilerine yol gösteriyor ve bu dönemin yeni direnişlere gebe olması kaçınılmazdır.

## Yaşamak için ölenler: Motokurye işçileri

**Sosyal güvenceden uzak, ağır çalışma koşullarında olan motokuryeler olarak kölece çalışma koşullarıyla mücadele etmeye çalışıyoruz.**

Sinan Canpolat

Günümüz şartlarında yaşanan zamlar ve enflasyonbiz kuryeleri de derinden etkiliyor. Çıkarılan esnaf kurye modeli adeta biz kuryelerin sırtında bir kambur gibi; alınan vergiler, zamlar ve ağır çalışma koşulları her geçen gün belimizi daha fazla büküyor. Nasıl ki pandemiyi yükü biz işçilerin sırtına yüklediyse, ekonomik krizin bedeli de bizlere ödtelmeye çalışılıyor. Yemek geciksiz kuryeler ölmesin! Son 1 ayda İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Isparta, Antalya, Iğdır, Van illerimizde 8 moto kurye arkadaşlarımız hayatını kaybetti! Ülke gündeminde yeterli kadar yer edinemeyen arkadaşlarımız için üzgünüz ama daha çok ta öfkeliyiz. Kaybettiğimiz arkadaşlarımızın gencecik, yirmili yaşlarının başında olması da içimizde ayrı bir hüznü bırakıyor. Sadece geçen 9 ayda 45 arkadaşımızı kaybettik. Buna rağmen moto kuryeler tehlikeli iş kolu statüsünde bulunmuyor. Taleplerimizi sürekli dile getirmemize rağmen sesimizi duymamak için inatla başlarını çeviriyorlar. Peki patronlar ve iktidar neden mi bu taleplerimize kulak tıkıyor? Çünkü halkın ve moto kuryelerin asgari ücretlerinden kesilen vergileri moto kuryelere emekli maaşı olarak vermek yerine büyük sermaye gruplarının vergilerini silmek için

kullanmayı tercih ediyorlar. İnsanca yaşamak, insanca çalışma koşulları istiyoruz! Çıkarılan esnaf kurye modelinden fayda sağlayan yemeksepeti, trendyol, getir, vigo, paket taxi gibi firmaların biz motokuryelerin sırtında kazanç sağlaması; bizim ise 15 - 16 saat çalışıp insani yaşamdan mahrum kalmamız kabul edebileceğimiz bir durum değil.

Haklarımızı da hayatlarımızı da istiyoruz Sosyal güvenceden uzak, ağır çalışma koşullarında olan motokuryeler olarak kölece çalışma koşullarıyla mücadele etmeye çalışıyoruz. Bizim taleplerimiz insanca çalışma koşullarına sahip olmak; güvenceli çalışma koşulları, "esnaf kuryeler" olarak işçi statüsünde sayılmak, uzun çalışma saatlerinin kısaltılması, insanca yaşamaya yetecek ücretler gibi çalışan haklarına sahip olmak. Lütfü değil, haklarımızı istiyoruz. Kurtuluşumuzun örgütlenmek olduğunu biliyoruz. Bizler her gün ölüren ceplerini dolduranlara karşı ancak birleşirsek kazanabiliriz. Yapabiliriz, kendimize ve birbirimize inanalım. Tıpkı ülkenin dört bir yanında direnen ve kazanan diğer işçi kardeşlerimiz gibi. Bütün moto kuryeler birleşmeli sesini yükseltmeli bizler ölmek değil insanca yaşam istiyoruz!"





## DÜNYA

Kapitalizmin krizi derinleştikçe dünyanın her yerinde savaşlar ve gerilimler de derinleşiyor.

## Orta Doğu'nun "savaşı"

Filistin'de yaşananlar hegemonya krizini Orta Doğu'dan yani bölgeselden küreseli etkileyerek besliyor.



### C. Malatya

(...) 1. sayfadan devam

Ve bu da bölgesel güçleri, bölgedeki kriz hâlinde olabildiğince yararlanmaları için hızlı ve atak olma itiyor.

### İsrail savaş istiyor

Batı emperyalizminin ileri karakolu olarak kurulan İsrail devleti, Suriye'deki savaşın şiddetinin azalması ve bölge ülkeleri arasındaki gerilimleri kısmen din-diren görüşmeler sonucunda bölgedeki belirleyici güç olma niteliğinde kayıplar

yaşadı. İsrail, güç kaybının üstünü örtmek için en iyi bildiği yoldan giderek sivilleri açıkça hedef almaktan çekinmiyor. Ki hastanenin vurulması ve Gazze'deki ölü sayısının 8 bini aşması İsrail'in soykırım yaparak etnik temizliğe giriştiğini açıkça gösteriyor. Sönümlenmeye başlamış olsa da Netanyahu'nun yolsuzluklarına yönelik uzun bir süredir gerçekleşen protestoların varlığı ve Netanyahu'nun ırkçı güçlerle koalisyon kurmasıyla faşizmi inşa çabalarının devlet kurumlarına sızması ülkedeki çatlakları büyütmeğe yarıyor. Saldırıları içerideki çatırdamaları bir süreliğine engelledi. Fakat sayıları az olsa da

İsrail'in saldırılarına ciddi tepki gösteren ve Filistinlilerle barış içinde yaşamak isteyen Yahudilerin varlığı ile ordu ve hükümet arasındaki tartışmalar, savaş ateşi büyüdüğü taktirde çatlakların daha da derinleşmesine neden olabilir. Saldırıların ardındaki bir diğer hesap ise Filistinlilerden tamamen kurtulmak. Küresel zemine sıçrayan savaş ateşinin fırsatından yararlanmak isteyen İsrail, Gazze'dekileri Mısır'a ve Batı Şeria'dakileri de Ürdüne sürmeyi planlıyor. İsrail'in bu girişimi savaşı bölgeye yayma potansiyelini taşıyor, ki İsrail de askeri gücünü kullanarak bölgede tekrar hegemon olmak için bu potansiyeli gerçeğe

dönüştürmeyi istiyor. Fakat Çin'i kuşatmaya odaklanmış olan ABD, dikkatini ve gücünü dağıtacak bölgesel bir savaşı arzulamıyor. Bu nedenle İsrail'den, İran ya da Hizbullah'ın savaşa dahil olmasına sebep olacak hamlelerden uzak durmasını istiyor.

### İran "beklemede"

İsrail ve ABD'nin baş hedefi olan Tahran, bütün ithamlara rağmen İsrail'e yönelik saldırıların "arkasında" olmadığını ısrarla belirtti. Bu ısrarını İslami Cihad'dan Hamas'a ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'ne kadar farklı Filistinli örgütlere verdiği desteğinde de sergileyen İran'ın "dolaylı" da olsa faillikten çekinmesinde "stratejik" davranma çabasının payı büyük. Kendisini korumayı esas alan ve bunla bağlantılı olarak bölgedeki krizlerin yarıttığı "fırsatlardan" yararlanmayı amaçlayan stratejisiyle İran, Orta Doğu'nun birçok noktasına nüfuz etti. Bir süredir bu nüfuzunu sındırmaya ve konsolide etmeye çalışan İran, yeni nüfuz alanlarını yokluyor. Gerek kadınların gerekse yoksulların isyanının son iki yılda gösterdiği üzere ülke içerisindeki çatlakların ortaya çıkması da İran'ı bu alanlara girmekten çok buraları "yoklamasına" neden oluyor. Diğer taraftan küresel güneyn desteğini alması, Rusya ve Çin ile ilişkilerini geliştirme, tecrite karşın AB'de İran'la ekonomik ilişki kurmak isteyenlerin seslerinin yükselmesi de Tahran'ı "sabırlı" hareket etmenin "akıllıca" olacağına ikna ediyor. Güçlerini stratejik ve verimli kullanmaya odaklanmış olan İran bir taraftan başta Filistin örgütleri olmak üzere bölgedeki diğer örgütler aracılığıyla yoklamalarda bulunurken diğer yandan da savaşın kıvılcımını başka yerlerde yakarak ateşin kendisine düşmemesine yönelik çabaları-

nı sürdürmektedir.

### Suudiler ve tescit pilavı

Hegemonya krizinin derinleşmiş olması, ABD ve İsrail'in bölgedeki müttefiklerinin alışıldık ve "zorunlu" politikaları izlemekten imtina etmelerine olanak sağlıyor. Son dönemde Suudilerin ve BAE'nin Çin ile ilişkilerini geliştirip İran'la görüşmeye başlaması, Türkiye ve Mısır'ın Rusya ile ilişkilerini geliştirme gibi gelişmeler ABD'nin ve dolayısıyla İsrail'in bölgedeki etkisine önemli oranda zarar veriyor. Zararın giderilmesi için de bu "müttefikleri" eski rotalarına döndürmek oldukça elzem. Bu "müttefiklerin" başında ise Suudiler geliyor. Son dönemde Çin ve Rusya ile ilişkilerini geliştirip Suudileri kaybetmek istemeyen ABD, bir taraftan Riyad'ın Abraham Anlaşmalarını sürdürmesini isterken diğer taraftan IMEC profesinde ona önemli bir rol sunarak paye veriyor. Riyad verilen bu değerden memnun olmakla birlikte diğer zeminlerdeki gelişmeler "kafasını karıştırıyor". Petrole bağımlılığı azaltma politikası doğrultusunda reformlar gerçekleştiren, bölgedeki nüfuzu artan ve böylece özerkliği tadan Suudiler tescit pilavına dönmek istemiyor. Filistinli örgütlerin saldırılarının arka planındaki bir amacın da Suudilerin ve diğer Arap ülkelerinin İsrail'i resmen tanımalarını engellemek olduğu hesaba katılırsa tescit pilavına dönüşün Suudiler için zor olduğu görülüyor. Gerek ABD ve İsrail'in baskın askeri gücü gerekse Çin ve Rusya'nın bölgedeki varlığının sınırlı olması Suudileri pilavdan birkaç kaşık almaya zorlayabilir. Fakat hegemonya krizi dolayısıyla gerçekleşecek gelişmeler Suudilerin tabağı bitirmeden masadan kalkmalarını da sağlayabilir.

## Hegemonya mücadelesi kendisini savaşa hatırlatıyor

Kapitalizm gemisinin halihazırdaki amirali "Batı", buzağın çarpana kadar savaş ateşini canlı yaşamın her hücreğine götüreceğini açıkça gösteriyor.

### C. Malatya

Önce Filistinli örgütlerin "Aksa Tufanı" saldırısı, ardından İsrail'in daha önceki katliamcı saldırılarını aşan soykırımcı bombalamaları dünyada gözlerin Orta Doğu'ya dönmesine neden oldu. Ukrayna, Tayvan ve Karabağ'daki çatışmalar ve gerilimden dolayı bir süredir savaş ateşi dinmiş olan Orta Doğu'nun tekrar öne çıkması bir yönüyle "beklenen" bir gelişme. Bu "beklentinin" ardında bölgenin makus "tarihi" ile kendisini savaş halinden doğru yapılandırmış öznelere hâlâ egemen olması kadar son dönemde küresel çapta yaşanan gelişmelerin payı da büyük.

### "Batı" saldırıya geçti

Geçtiğimiz ay gerçekleşen G-20 Zirvesi'nde ilan edilen IMEC projesi, küresel hegemonya mücadelesinde yeni bir zeminin oluşması sürecine işaret etmekteydi. Bu projeye öncelikle Çin'in Tek Kuşak Tek Yol (TKTY) projesine bir alternatif yaratılarak Pekin'in büyüyen ve genişleyen etki alanına darbe vurulması hedefleniyordu. Bununla birlikte bir diğer hedef gerek kâr oranlarının düşmesi gerekse artı-değerin realizasyonu sürecinde atılmayan salto mortaleler (ölümcül takla) sonucunda kapitalizmin derinleşen krizini dolaşım alanında sağlanacak bir "yol"la hafifletilmesi idi. IMEC'in ilan edilmiş biçimi ve söylemleri bu iki hedefe "rıza" ve "barış" içinde ulaşılacağı intibasının yaratılmasına yardımcı oldu.

Evvela IMEC'in belkemiği olan Basra Körfezi-İsrail hattının TKTY'nin Afrika ile Asya arasındaki bağlantıyı sağlayan noktadan geçiyor olması bölgeye yeni ve her an ateşlenebilir bir çatışma fitili ekledi. İkincisi kapitalizmin krizinin "dolaşımdan" çok "üretim" alanında yaşanıyor olması

koridorların değil "pazarların" krizlerin çözüm yeri olabilme niteliğini artırıyor. Elde edilecek ve genişletilecek "pazarlar", hem hammadde ve ucuz iş-gücü sağlayarak hem de "salto mortale"lerin atılmasına olanak tanıyarak kâr oranlarının artmasını ve artı-değerin realize olmasını sağlayabilir. Ve pazarlara hâkim olmak için "rıza"dan çok "zor" gücüne sahip olmak gerekiyor, ki bunun için de askeri güç şart. Bu iki gerçeğin ışığında ABD ve AB'nin hedeflerinden sıyrılıp "tarihsel determinizm" in sesine kulak vererekten İsrail'in öncülüğünde bölgede saldırı politikalarına geçtikleri görülüyor. Çin'in bölgeye nüfuz etmiş olması, kapitalizmin derinleşen krizi, büyüyen küresel hegemonya mücadelesini de hesaba kattığımızda "Batı'nın saldırı politikalarına önümüzdeki günlerde de sıkı sıkıya sarılacağı görülüyor. Dolayısıyla kapitalizm gemisinin halihazırdaki amirali "Batı", buzağın çarpana kadar savaş ateşini canlı yaşamın her hücreğine götüreceğini açıkça gösteriyor.

### Doğu'nun "sessizliği"

İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarında öncüklerinin aksine bu sefer gözlerin daha fazla çevrildiği Rusya ve Çin'den beklenen "sert" açıklamaların gelmemesi "Doğu'da da hedeflerden çok "tarihsel determinizm" e kulak verildiğine işaret ediyor. Çeşitli askeri, ekonomik ve diplomatik yaptırımlar uygulaması beklenen Rusya ve Çin'in tonu düşük ve klasik açıklamalar yapmakla yetinmelerinin altında önceliği kendi "can"larına verdiklerini gösteriyor. Rusya diplomatik ve siyasi desteğini esas alıp bunu kısmi askeri güçle destekleyerek başka bir "fırsat" çıkana kadar bölgede varlığını sürdürmeyi amaçlamakta. Klasik açıklamasındaki Filistin'in bağımsızlığını öne çıkaran

"ikili devlet" vurgusu, desteğin diplomasi ve siyasi niteliğinin ağır basacağına işaret ediyor. Ve bu da "Batı'nın saldırı cesaretini artıran etmenlerden birini oluşturuyor. İran-Suudi Arabistan arasındaki yumuşamayı sağlama, Filistin ile ilişkileri geliştirme ve Suriye ile stratejik ortaklık kurma derken son dönemde bölgeye daha öne hiç olmadığı kadar nüfuz eden Çin, yaşanan şiddetin büyüklüğüne ve yüzünü kendisine dönen bölge ülkelerinin rahatsız edici bakışlarına rağmen "sakin" kalarak "dengeci" bir yaklaşım sergiledi. "Batı'nın saldırıya geçip askeri gücünü kullanarak Çin'i devre dışı bırakma ve TKTY'yi baltalayarak ekonomik darbe verme hedefi ise Çin'in sakin kalmasının nedenlerinden biri. Askeri gücüne son yıllarda ciddi yatırımlarda bulunsa da Batı ile henüz aşık atamayacak durumda olduğunun farkında olan Çin, kitabını yazdığı savaş stratejisinin en temel ilkesini uygulamaya çalışmakta: "Düşmanın direncini savaşmadan kırmak." Bu bağlamda bölgede Batı ile halihazırda savaşan ve savaşmaya hazır güçlere ekonomik, askeri, diplomatik ve siyasi destek sağlamak Çin için Batı ile doğrudan savaşmaktan çok daha mantıklı. Bu durumda Çin bir yandan gücünü korumuş olacak diğer yandan rakipleri de askeri ve ekonomik güç kaybının yanı sıra bölge halkları nezdinde meşruiyet kaybına uğramış olacak. Böylece Pekin'in, Afrika'da olduğu gibi, bölgeye gecenin bütün kötülüklerini süpüren sabah güneşi gibi doğma ihtimali olabilir. Fakat kapitalizmin krizi ve küresel hegemonya mücadelesi gelişmelerin böyle bir "rasyonel"likten çok "akıldışı" bir çizgi izleyeceğine işaret ediyor. Ve bu da önümüzdeki günlerde küresel güçlerin "saldırılarından" ve "sessizlikten" kaçmasının zor olacağını ortaya koyuyor.

## Tahıl krizinin getirdikleri

Krizin en büyük sonucu Varşova'nın Ukrayna'ya silah tedarikini durduracağını duyurması olarak yorumlayabiliriz. Bu karar sonucu sahada ciddi anlamda sorunlar yaşayacak olan Ukrayna'yı gelecekte hem askeri hem de çevresindeki komşularıyla ciddi sorunlar bekliyor.

### Berk Deniz

Ukrayna'da süren savaşın etkileri bu ülkenin topraklarında silahlarla hissedilirken, ülkenin güneyinde ve hemen batısında ise en temel gıda maddesi olan buğday ile hissediliyor. 25 Temmuz'da İstanbul'da oluşan Karadeniz Tahıl Girişimi olarak da adlandırılan Ukrayna Limanlarından Tahıl ve Gıda Maddelerinin Güvenli Taşınması Girişimi, 17 Temmuz'da Rusya'nın sert tepkileri ile sona erdi.

### Buğday anlaşması

2022 yılının Temmuz ayında oluşan bu girişim Ukrayna limanlarında (çoğunluğu Odessa) bekleyen tahılın tüm dünya pazarlarına ihracını sağlıyordu. Ne kadar hedefi Orta Doğu ve Afrika ülkeleri olsa da tahılın büyük çoğunluğu bu süreçte gelişmiş ülkelere ihraç edildi. Rusya, bu anlaşmayı kendi dilinde "iyi niyet göstergesi" olarak gösterse de aslında Batı'ya verdiği bir tavizdi. Nitekim bu taviz çokça kullanıldı. Özellikle maddi anlamda Ukrayna'ya büyük bir gelir sağladı. 2023'ün Haziran ayına geldiğimizde ise Batı'nın büyük desteğiyle (personel eğitimi, silahlar, zırhlı araçlar vb.) Kiev'in Güney Ukrayna taarruzu başladı. Saldırının devam ettiği Temmuz ayında Rusya bu anlaşmadan çekildi ve bu çekilmenin sonucunda Dünyada oluşan tahıl talebini kendilerinin giderebileceğini söyledi. Hatta birçok Afrika ülkesine ücretsiz tahıl ihracını başlatabileceğini bizzat Putin'in kendisi belirtti.

### Avrupa'nın "Tahıl Krizi"

Anlaşmanın bitmesinden yaklaşık 1,5 - 2 ay sonra ise herhalde hiç kimsenin beklemediği bir karşı karşıya geliş ortaya çıktı. Ukrayna savaşının başlangıcından beri her türlü askeri ve ekonomik desteği veren Polonya bu sefer Ukrayna'ya ateş püskürüyordu. Birleşmiş Milletler Genel Merkezi ziyaretinde iki ülke başkanı Zelensky ve Duda birbirlerine karşı oldukça sert

açıklamalar yaptılar. Duda, Zelensky için "Boğulan bir kişi çok tehlikelidir çünkü sizi en derinlere çekebilir. Kurtarıcıyı kolayca boğabilir" dedi. Kendisini Ukrayna'nın "kurtarıcısı" olarak gören Polonya savaşın ilk anından itibaren Ukrayna'nın en önemli destekçisiydi. Gerek Batı'dan gelen askeri yardımların iletilmesi, gerek saha personelinin eğitimi gibi konularda Ukrayna için oldukça stratejik bir partner olan Polonya aynı zamanda Ukrayna'nın batısını da tarihsel nedenlerle kendi toprakları olarak görüyor. Bu "kötü" huylarını hep gizleseler de artık ciddi bir gerilim başlamış oldu. Krizin temeli, Polonya ve Macaristan gibi ülkelerin kendi üreticilerini korumak için Ukrayna'dan gelen tahıla yasak koymasıyla başladı. Ukrayna'da sıkışan tahıl, karayolu ile Polonya'ya oradan da Avrupa'ya dağılıyordu. Fakat Ukrayna'dan gelen ürünlerin AB ürünlerinden daha düşük fiyata sahip olmasından kaynaklı Polonya'daki üreticiler zarar ediyordu. Polonya, konulan bu yaşağı 15 Eylül'den sonra uzatmama kararı olsa da sürdürmeye devam etti. Ukrayna bu kararı Dünya Ticaret Örgütü'ne götürdü, fakat oradan da bir sonuç alamadı. Ekim ayında yapılacak Polonya seçimleri öncesi bu yaşağın kalkmayacağı oldukça net ortada duruyor.

### Krizin getirileri

Krizin en büyük sonucu Varşova'nın Ukrayna'ya silah tedarikini durduracağını duyurması olarak yorumlayabiliriz. Bu karar sonucu sahada ciddi anlamda sorunlar yaşayacak olan Ukrayna'yı gelecekte hem askeri hem de çevresindeki komşularıyla ciddi sorunlar bekliyor. Komşu ülkelerinde seçimler yaklaşiyor ve bu seçimler sürecinde komşuları Ukrayna'yı verdikleri sınırsız destekten taviz vermek zorundalar. Eğer taviz vermezlerse koltuklarını kaybedecekler ve muhtemelen kaybettikleri koltuklara Zelensky'nin hiç istemeyeceği insanlar oturacak.



Direnenler, mücadele edenler sokakta yan yana ve güçlü!

# Gençlik çürümeyi reddediyor

Gençlik, mücadelesini verirken yalnız değil, hiç olmadı! Kampüslerden sokaklara atılan her adımda yanımızda bir başka sıra arkadaşımız, yoldaşımız var.

Seçil Murtazaoglu

Her geçen gün uyandıığımızda ülkenin atmosferinin biraz daha kara bulutlarla sarmalandığına şahit olurken aynı zamanda bakışlarımızı sola çevirdiğimizde o bulutların arasından bir güneşin doğuşuna da tanıklık ediyoruz. Yaşadığımız toplumsal krizlerden çıkışı faşizmi hayatlarımızın her alanında kurumsallaştırmaya çalışarak bulmaya çalışan iktidar, her yanıya elimizde kalan bir çürümüşlüğü kabullenmemizi ve bu çürümüşlüğü içinde gençliğin de yer almasını istiyor. Bu yüzden, elimizden alınmak istenenlere sahip çıkmak ve iktidarla bu uğurda restleşmek tarihin gençleri mücadeleye çağırıldığı bu dönem için ayrı bir önem taşıyor. Yakın tarihe baktığımızda 6 Şubat depremi ile gördük ki her ne kadar devrimci değerler gençlikten tasfiye edilmeye çalışılsa da bu tasfiyeyi reddeden ve umudu, direngenliği deprem bölgesinde gösteren, çürütemedikleri bir gençlik hala mevcut.

Rüzgarlara çıkan şarkılarımız

Deprem sürecinin başından beri Hatay'daki gençler ile yapılan etkinliklerle, açılan kütüphanelerle şehri yeniden kurma iradesi gösterildi. Samandıgında gerçekleştirilen gençlik kampı da bu iradeyi ülkenin birçok yerinden gelen gençlerle buluşturdu.

3 gün süren kampta yapılan paneller, atölyeler ve kolektif hareket etme hali gençlerin içine sıkıştırılmaya çalışıldığı düzene karşı yapabilecekleri şeyler olduğunu göstermiş oldu. Tiyatro, birlikte müzik, fanzin gibi atölyeler ile kendi emeklerine, üretimlerine yabancılaştırılmalarının kırılacağı alanlar yaratıldı. Defne

sabunu yapımı, tandır inşası etkinliklerinde gençler hem bölgenin değerleriyle buluştu hem de kolektif yapım ve kullanım aşamalarında sosyalist değerlerin üretiminde yer aldılar.

Devrimci değerlerin inşasıyla yeni dönem

Kampta yakalanan dinamizm ve yapılan tartışmalar ışığında ortaya çıkan kapitalizmin hayatlarımıza müdahil olma biçimlerine karşı gelişen bilinç, ülkede yaratılmaya çalışılan yeni toplumsallığa gençlerin müdahalesinin güçlü olacağına dair inancı pekiştiriyor. Umutsuzluğa, baskılara rağmen direnmeye devam edecek olan sosyalist gençlik gerçekleştirdiği kampta koyduğu iradeyi bulunduğu tüm üniversitelere, liselere taşıyacak olmanın heyecanı ile kamptan ayrıldı.

Toplumda oluşturulmaya çalışılan çürümeyi reddediler ve çürümenin üzerine gidişler, ancak kampta rüzgârı esen devrimci değerlerin bir zırh gibi gençliğin üzerine kuşanmasıyla, benimsemesiyle mümkün olacak. İşte o zaman, savaş meydanına adım atılmış ve bu köhne düzenle mücadelede ortaklaşmış olunacak.

Yalnız değilsin, yanında Özgürlükçü Gençlik var!

Gençlik, mücadelesini verirken yalnız değil, hiç olmadı! Kampüslerden sokaklara atılan her adımda yanımızda bir başka sıra arkadaşımız, yoldaşımız var. Gençliğin vereceği mücadele, kıvılcımdan fazlasını oluşturmaya kabildir. Birçok farklı yerde aynı amaç için direnenlere güç vermeye de kabildir. Yeter ki yalnız olmadığını, yanında Özgürlükçü Gençlik olduğunu fark edip savaş alanına adımını atmaya cesaret edebilsin!



Sistemin hayatı yok eden çarklarına karşı gençlerin yaşam çağrısı:

## Bu bir yaşam çağrısıdır! Biz sesimizi ölecek duyurmak istemiyoruz!

Aydın Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdu'nda yaşanan asansör faciası sonucunda #Zeren arkadaşımızı kaybettik. Yetkililer sorumluluğunu örtbas etmeye çalışsa da arkadaşlarımızın öncesinde defalarca yurt yönetimine ve CİMER'e bildirmesine rağmen asansörün tamir edilmemesi bunun göz göre göre yaşanan bir katliam olduğunun açık göstergesi.

Bu katliam, yalnızca bir ihmalkarlık ya da liyakatsizlikle sınırlı değil.

Bugün benzer sorunların olduğu onlarca yurttaki, kampüste adeta bir yaşam mücadelesi veriyoruz. Yurdun dört bir yanında yurtlarımızda, kampüslerimizde ayağa kalkmamızın sebeplerinden biri de bir gün bizim de başımıza gelebileceğini bilmemizdir.

Yurtlarımızda, üniversitemizde dahi güvende değiliz.

Bu çağrı bir "Yaşam Çağrısı"dır.

Biz sesimizi ölecek duyurmak istemiyoruz!

Çağrımız, göz göre göre önlem almayan, şikayetlerimizi dikkate almayan yetkililere değil, Yur-

dunda, üniversitesinde ayağa kalkarak yetkilileri sesimizi duymak zorunda bırakan arkadaşlarımızdır.

Sana ihtiyacımız var çünkü onların sorumluluklarını yerine getirmelerinin yolu bizim birliğimizden geçiyor.

Asansörü bozuk, yangın merdiveni kilitli, şantiye alanına dönüştürülen alanları güvenli olmayan, yemekhanelerinden zehir akan tek bir yurt, tek bir üniversite, tek bir yemekhane kalmayana kadar rahat uyumayacağız, uyutmayacağız.

Yaşam çağrımıza kulak ver!

Yurtlarda yaşam birimlerine katıl; yaşam forumlarında sorunların belirlenmesine destek ol; yaşam dilekçeleri oluştur; talepler karşılanmazsa yaşam nöbetlerinde yer al.

Yalnız değilsin, biz senin yanındayız.

Yaşam yürüyüşümüzde bizimle birlikte yürü çünkü biz sesimizi ölecek duyurmak istemiyoruz!

Formu doldur, aramıza katıl!



## Devrimci müzik gruplarının ortak albümü Kavga çıktı

Devrimci müzik gruplarının ortak albümü Kavga çıktı. Albüme 15 yeni şarkı bulunuyor.

TÖP İzmir/Kültür Sanat

Devrimci müzik tarihinde sık rastlanmayan ortak bir çabaya şahit oluyoruz. Devrimci müzik gruplarının bir kısmı üretim temelinde bir araya geliyor ve bunun bir adımı olarak Kavga albümünü 16 Eylül'de dinleyicilerle buluşturuyor. 15 devrimci müzik grubunun birer şarkıyla katıldığı albüm, uzun süredir devrimci müziğe yapılan baskılara karşı da bir cevap niteliğinde. Adalılar, Aryen Kom, Geniş Merdiven, Gölgedekiler, Grup İsyân Ateşi, Grup Vardiya, JinMa, Kaldırım, Liberte, Praksis, Sarya, Sokak Orkestrası, Sol Anahtarı, Umuda Haykırış ve Yel Değirmeni müzik gruplarının kendi besteleriyle katıldığı albüm, solmuzik.com ve tüm

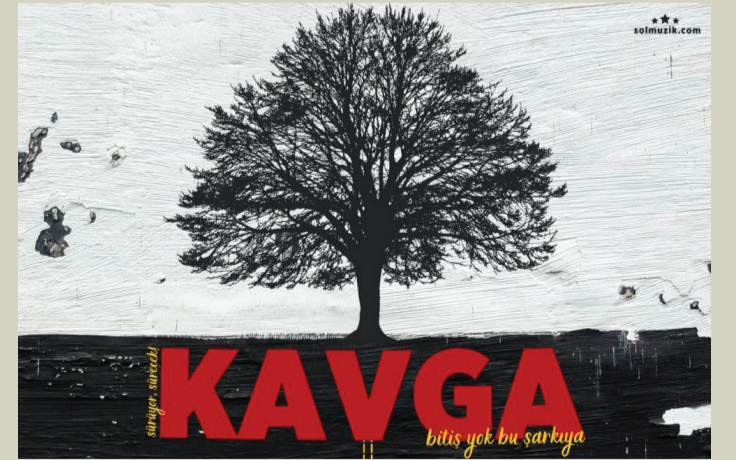
dijital platformlardan dinlenebiliyor. Soluk olma - Soluk alma Son yıllarda devrimci müziğe dair ilginin azaldığı bir gerçek. İnternetteki dinleme sayılarından dahi bu rahatça gözlenebiliyor. Bunun en önemli sebebi elbette politik baskı atmosferi ve egemenlere karşı mücadelemizin coşku eksikliği. Fakat belli ki bir diğer sebep de bu alandaki üretimin nicel ve nitel eksikliği. Devrimci üretilere "tekrarla değil ama ısrarla" devam edilmesi, üretimlerin sayıca çoğaltılması, boyutlandırılması, çeşitlendirilmesi, derinleştirilmesi için devrimci müzisyenlerin öncü çabasına ihtiyacımız var. Bunun yanı sıra sol-sosyalist toplulukların da bu üretimlere

kulak vermesi, taşınması, yaygınlaştırması ve sonunda da geliştirmek için eleştirmesi gerekiyor. Devrimci müzik, devrimini ancak buradan alabilir. Bu devrimini yeniden kurmak için devrimci müzisyenlerle sol-sosyalist toplulukların birlikte çaba göstermesi gerekiyor. Albüme yer alan şarkıları ayrı ayrı ele almak için grupların duyuru metninden alıntılalım: Kıbrıs'tan Sol Anahtarı Müzik Grubu, "arınlar ve aşk için üç bulut bir yağmur" olmaya davet ediyor. Praksis'in "yol uzun ama yol bitmez" diye vurguladığı, Sarya Müzik Topluluğu'nun Süruç'ta kaybettiğimiz 33 genç devrimci yüreğe affettiği yol oluyor. Yeldeğirmeni, egemenlerin

hegemonyasına karşı sesleniyor: "Azınlıkta değil kavga, biz birleştikçe". Umudun ezgileri Vardiya'nın çalgılarıyla buluşuyor: "Kelepeç vurulamayan" umudun adı Ulaş oluyor. Aryen Kom, zulmün sarayına karşı bir fırtına olma çağırıyor, İsyân Ateşi Katyuşa'nın melodisini ve selamını bugüne taşıyor. Gölgedekiler yaşamak için kozanın dışına davet ederken, Adalılar deli dalgaların ortasında ölmekle kirlenmenin dışında bir çiçeğin ihtimaline ortak ediyor bizleri. Liberte'nin Don Kişot'un yazısına dizdiği "yolu yok, yel değirmenleriyle dövüşülecek" dizeleri, Umuda Haykırış'ın ölümsüzlüğünün 50. yılında komünist önder İbrahim Kaypak-kaya'nın hikayesini paylaştığı şarkı ile birleşiyor. 6 Şubat depremini felakete çeviren iktidarın yıkımına rağmen ayakta kalmayı başaran Kaldırım Müzik Topluluğu hesap sormak için "evden dışarı, sokaktan ileri" çağırırken, Sokak Orkestrası (İDA) Barış İçin Akademisyenler Bildirisi imzacısı akademisyenlerle birlikte kaydettiği şarkıda, epik sözleri

caz üslubunda harlıyor ve düzenin tek kuralını yineliyor: "Artmalı hep sermaye" JinMa, baskıya ve erkek egemenliğe karşı kadın mücadelesinin iradesini ve sesini "Ez jin'im" diyerek taşıyor albüme. Geniş Merdiven "bu hikaye sensin, bu hayat senin" diyerek

dilleri ve onların da mücadelesini albüme taşıyan gruplar Türkçe, Kürtçe, Zazaca, Arapça şarkılarla bu topraklardaki dil hazinesinden de yararlanıyor. Ayrıca web sitesinde de çeşitli dil seçenekleri bulunuyor. Victor Jar'a'nın Pinoche faşizmine gitirisiyle, ıslığıyla direnerek



özne olmaya davet ediyor her birimizi. Kavga'ya kulak verelim! Albüme çağdaş halk müziğinden rock'a, cazdan EDM'e kadar geniş bir yelpazede eserler yer alıyor. Bu coğrafyadaki farklı

kolektif zihnimize kazındığı 16 Eylül'den tam 50 yıl sonra ve kilometrelerce ötede yayınlanan bu albüm, coğrafyamızdaki devrimci müziğe ilişkin umudu dürten, heyecanlandıran bir albüm; kulak verelim.



## ÇOCUK/KADIN

Çocukların hakları hayata geçene kadar mücadele edeceğiz!

# İktidar çocuklardan ne istiyor?

**ÇEDES çocuk hakları ihlallerini katmerleyerek arttırıyor. Bu ihlallerin ağırlığını ülkemizde başta Aleviler olmak üzere farklı inanç topluluklarından gelen çocuklar çekiyor. Erdoğanist İslamı dayatan protokol cemaat ve tarikatların okullarda örgütlenmesini sağlıyor ve bunu o kurumların örgütlenme biçimleriyle yapıyor. Çocuk hakları açıkça ihlal ediliyor, bilimsel ve pedagojik gerçeklikler yok sayılıyor.**

Seda Uğur

14-28 Mayıs seçimlerinden sonra faşizmin kurumsallaşma adımlarının hızlandığını her gün her alanda hissediyoruz. İşçiler sendikalaştığı için işten atılıyor, kadın cinayetleri katlanarak artıyor, kadınlar ve LGBTİ+'lara savaş açan "kutsal aile" odaklı mitingleri yapıyor, anti-LGBTİ+ kamu spotları paylaşıyor... Devlet ve sermaye iş birliğiyle ormanlar, yaşam alanları talan ediliyor. Erdoğan'ın daha ilk konuşmasından Kürtlerle savaş politikalarının arttırılacağını anlıyoruz. Alevilere de bir hıza verilmek isteniyor: Sivas Katliamı davası düşürülüyor. Ülkede bunlar olurken yüzümüzü çocuklara döndüğümüzde ise çocuk işçi ölümlerini, kız okulları söylemlerini, okul masraflarını karşılayamadığı için binlerce çocuğun okula gidemediğini ve daha pek çok ihlali görüyoruz.

ÇEDES Protokolü de seçimlerden sonra faşistleşme sürecinde atılan bir adım, daha doğrusu pekiştirilip yaygınlaştırılan bir adım.

Peki ÇEDES nedir?

Diyanet İşleri Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlıklarının arasında imzaladığı "Çevreme Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum" protokolü ana okulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde imam, müezzin, Kur'an kursu hocaları okullarda "Manevi danışmanlık" yapabilecek. Bunun dışında okullarda değerler kulübü kurulacak, gençlik merkezlerinde ise seçilmiş öğrenciler tarafından değer atölyeleri verilecek.

Bu protokolü iki biçimde incelemek gerekir.

**Çocukların etrafını saran faşizm**

İktidarın "kendi dini"ni yayma, rejime uygun bir nesil yaratma ve faşizmin toplum tarafından içselleştirilmesini sağlamak

amacıyla en çok da eğitim politikalarını bir aygıt olarak kullanıyor. Bu politikaların çocuklar üzerindeki yansımaları da bu tür protokoller ve onların uygulamaları oluyor. Protokoller olmasa bile okullarda din dersinin zorunlu olması, yoksul çocukların tarikat ve cemaatlere sürüklenmesi gibi bir süreç vardı. Fakat bu protokolle birlikte çocuklar egemen kılınmak istenen ideolojinin gelecekteki taşıyıcıları, uygulayıcıları ve koruyucuları olarak nesneleştiriliyorlar. "İktidar çocuklardan ne istiyor?" sorusunun cevabı da işte tamda burada: nüfusun %26,5'ünü oluşturan çocuklarla oluşturmak istenen toplumsallığın, faşizmin geleceğini şimdiden kurmak istiyorlar. ÇEDES çocuk hakları ihlallerini katmerleyerek arttırıyor. Bu ihlallerin ağırlığını ülkemizde başta Aleviler olmak üzere farklı inanç topluluklarından gelen çocuklar çekiyor. Erdoğanist İslamı dayatan protokol cemaat ve tarikatların okullarda

örgütlenmesini sağlıyor ve bunu o kurumların örgütlenme biçimleriyle yapıyor. Çocuk hakları açıkça ihlal ediliyor, bilimsel ve pedagojik gerçeklikler yok sayılıyor. Protokolün bir boyutu bahsettiğim yeni rejimin dini-toplumsal içeriğiyle ilgili, diğer boyutu ise bunlarla da bağlantılı olan sermaye boyutu.

**MEB'in bütçesi nerede?**

Okullar açılalı epey oldu fakat hala birçok çocuğun eğitim masrafları ve harcamalarının taksiti bitmedi. Geçen yıla göre bu yıl eğitim masrafları %126 oranında arttı. Oysa Anayasası'ya göre parasız eğitim hak! Sektörleşen eğitim, yoksul çocuklara hiçbir alan tanımıyor. Her yıl binlerce çocuk eğitim masraflarını karşılayamadığı için okulu bırakıyor. Peki bu masrafların hepsini karşılamakla yükümlü olan MEB'in bütçesi nerede?

ÇEDES Protokolü bu soruya gereken cevaplardan birini veriyor. Bugüne kadar en çok personellere ve Din Öğretimi Müdürlüğü'ne ayrılan bütçede çocukların eğitim masraflarının yeri yoktu. Şimdi ise bakanlıklar arasında rahatça para akışı sağlayabilecekler. Bunun başka bir anlamı

da açıktan cemaat ve tarikatlara para akışı sağlanacağı... Devlet kamusal hak olan eğitimi hem özelleştiriyor, hem de oranın bütçesini Bakanlık eliyle dini yapılara devrediyor...

OVP açıklandı, tasarruflara çağırın bu programda ilk tasarruf çocukların boğazından yapıldı. Belli sayıdaki okul öncesi öğrencisine verilen ücretsiz okul yemeği kaldırıldı. Okullarda ücretsiz yemek verme kararı ise 2026'ya ertelendi.

Çocuklara bir öğün yemeği vermeyeceğini söyleyen iktidar, tarikat ve cemaatlere gelince ise kesenin ağzını açık tutuyor. Çocukların açlığı ve yoksulluğu, toplumun muhtaçlaşması üzerinden tarikat ve cemaatlerin güçlendirilmesinin mekanizmasını kuruyor.

Tüm politikalarında kendi iktidarının devamlılığı ve sermayenin çıkarlarına odaklanan iktidarın halka ve halkın çocuklarına açık açık ilan ettiği bu savaş, önümüzdeki dönemde daha da kızışacak.

Bu çarkın dönmeye seyirci kalmamak, mücadeleyi ve dayanışmayı büyütme, çocukların laik, bilimsel ve nitelikli eğitim hakkını kazanmak en acil görevimiz!



## Kadınlar 25 Kasım'da da sokaklarda!

**Şimdi önümüzde 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü var. Yaşamı beraber kurmak, bıraktıkları enkazdan daha da güçlü çıkmak için örgütlü mücadeleyi ve dayanışmayı yükseltme zamanı.**

Selver Büyüккеleş

2023'ün ilk 8 ayında erkekler en az 205 kadını öldürdü, 45 kadını taciz etti, 88 çocuğu istismar etti, 512 kadına şiddet uyguladı, sekiz kadına tecavüz etti. Erkekler en az 188 kadını seks işçiliğine zorladı. 170 kadının ölümü basına "şüpheli" olarak yansırken, erkekler en az 17 çocuğu öldürdü. 2023'ün sadece Eylül ayında erkekler 32 kadını öldürdü, 18 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulundu. 2023'ün Ekim ayında ise her gün kadın cinayetleri ile güne başlıyoruz. Karşımıza ise kadın cinayetleri faillerini koruyan, aklayan eril yargı karar örnekleri çıkıyor. Gerekçeli kararlarda: Aşırı sevgi, yemek yapmadığı, erkeklik gururu ile oynadığı, evlenme teklifini kabul etmediği gibi kararlar oluyor. Sonrasında ağırlaştırılmış müebbet yerine 22 yıl hapis cezasına ya da iyi hal indirimi ile cezanın düşürülmesi kararı çıkıyor. Afarla sokağa salınanlar da ilk bunlar oluyor! Artan şiddet, cinayet; artan cezasızlık politikaları 6 Şubat depremlerinden bu yana kadınlar halktan halka dayanışma köprüsü ve kız kardeşlik bağları ile hükümetin yarattığı yıkımdan kadın

dayanışması, feminist mücadele ile yeni bir kenti inşa etmeye çalışırken; yeni bir kentin inşasında ısrarla "gitmiyoruz, buradayız" derken erkek egemenliği karşımıza artan şiddet ve cinayet ile çıkıyor. Cezasızlıkların tekil örnekler değil bütünlüklü bir erkek iktidar politikası olduğunu da an an görüyoruz. Yaşamın her yerini saran krizler de en fazla kadınların yaşamını etkiliyor. Ekonomik krizden yoksulluğa, enflasyondan tutalım da giderek çürütülen toplumun günlük yaşamındaki şiddet rutinlerine... 6 Şubat depremleri ve sonrasında 14-28 Mayıs seçimlerinde de kadınların hayatları konusunda yaratılmaya çalışılan yıkım hız kazandı. Nasıl ki pandemide İstanbul Sözleşmesi'nden "gerekirse çekiliriz" açıklamaları, nafaka düzenlemeleri, çocuğun cinsel istismarının affı, kadın üniversiteleri gibi konular gündeme getirildiyse; şimdi de 6284'e el uzatılması, nafaka hakkına el uzatılması, kız okulları, kutsal aile, Büyük Aile Buluşması gibi tartışmalar gündeme getiriliyor. Agrobay Direnişi'nden Dikmece Direnişi'ne, oradan da Onur Yürüyüşü'ne yapılan saldırılardan kadın eylemlerinde arttırılan barikatlara, gazete-

cilere ve kadın derneklerine yapılan saldırılardan faşizmin kurumsallaşma hamlesini en çıplak hali ile görüyoruz. İktidar koalisyonu ve onu çevreleyen çıkar şebekeleri halka, işçi sınıfına, kadınlara düşman bir rejimi ayakları üzerine oturtmak istiyor. Her bir hamle, bu çerçevenin içinde değerlendirildiğinde anlamlı hale geliyor.

**Çözüm: Örgütlü mücadele**

Şimdi tam da bu süreçte 25 Kasım'lardan, 8 Mart'lardan, 1 Mayıs'lardan bir adım bile geri atmayan bizler; üzerimize yıktıkları enkazdan bir kez daha kadın dayanışmamız, feminist mücadelemizle çıkacağız. Her 25 Kasım'da olduğu gibi bu sene de sokaklardayız! Patriyarkal kapitalizminizi tuzla buz edecek neşemiz, öfkemiz, isyanımız, cüretimiz ve örgütlü mücadelemiz ile sokakları ve meydanları dolduracağız! Hayatlarımız, haklarımız, yönelimlerimiz, bedenimiz üzerine tahakküm kurmaya çalışan, kadın ve LGBTİ+ düşmanı politikalar ile cadırları, evleri ve sokakları bizlere dar eden bu düzenden alacağımız var! Sadece alacağımız değil soracak bir hesabımız da var! 25 KASIM'DA SOKAKLARA!

## Çember derginin 2. sayısı çıktı

**Çember derginin ikinci sayısı "Deprem ve Çocuk Hakları" odağında çıktı.**

Türkiye'nin ilk çocuk politikası dergisi de olan Çember şu cümlelerle açılıyor: "Birinci sayımız çıktıktan üç hafta sonra 6 Şubat depremlerini yaşadık. 11 ilde milyonlarca insanı doğrudan etkileyen bu depremlerin üzerinden aylar geçti. İktidar, depremin ilk anlarından itibaren halkı nasıl yalnız bıraktıysa aylar sonra da durum aynı. Sermaye devleti, sermayenin çıkarları odaklı bir afet yönetimini hayata geçirdi. Halkın enkaz altında yardım beklediği anlarda iktidar ve sermaye güçleri ortak toplantılar düzenleyip deprem bölgesinin moloz ve inşaat parsellerini bölüşüyordu. Elbette çocuklar için de durum aynıydı. Milyonlarca çocuk etkilendi, binlerce çocuk öldü, on binlercesi yaralandı, sakat kaldı, yine on binlercesi hastanelerde günlerce refakatsiz beklentiye, yüzlerce çocuk çeşitli biçimlerde kayboldu... Deprem üzerinden aylar geçtikten sonra eğitimden sağlığa, barınmadan beslenmeye çocukların hemen hemen hiçbir ihtiyaçları karşılanmadı. Halkın, "yardımseverlerin" insafına bırakıldı çocuklar! Van depreminden Erzincan depremine, bir deprem ülkesi olan coğrafyamızda biliyoruz ki bu, gördüğümüz son deprem olmayacak. Ve yine biliyoruz ki sermaye devleti için afetlerdeki politikayı yine kendilerinin çıkarları belirliyor, belirleyecek. Ayrıca bu depremlerde gördük ki halktan halktan başka kimsesi yok! Halktan halka köprüler kuran sosyalist partilerin, devrimci demokratik yapıların varlığının ne kadar hayati olduğunu da gördük, iktidarın acizliğini ve "bilinçli" politikalarını da.

O halde, hem bu depremden çocukların neler yaşadığını not etmeye, tarihe kaydetmeye ihtiyacımız var hem de yaratılan olumlu deneyimlerini yaşadık çizmeye. Diğer yandan çocukların yaşadıklarının sistemle, rejim politikalarıyla bağını kurmaya ve buradan çıkışı birlikte aramaya da ihtiyacımız var. Bu nedenle ikinci sayımızda, bir daha yaşamamayı umarak ve aynı zamanda yaşananlar karşısında çocukları korumak, onlarla birlikte yaraları sarıp yeniyi inşa edebilmek için deprem ve çocuk haklarına odaklandık. Bu sayımız, depremden kaybettiğimiz tüm çocuklar için. Bir de annesi depremin ilk anlarından itibaren kayıp çocuklar için çalışırken kendini içerlerde tutmayı başaran ve yakında aramıza katılmasını umduğumuz Deniz bebeğe. Sayının içeriği şu yazılardan oluşuyor: "Afetlerden önce ve sonra çocuk odaklı, bütünlüklü bir politikaya ihtiyacı var - Ceren Suntekin, Sevin Güney, Emrah Kırımsoy, Sevinç Koçak, Atike Zeynep Kılıç ile röportaj Eğitim hakkı, anadilinde eğitim, deprem ve çocuklar - Fatma Gök Faşist rejimin inşasına eşlik eden çocuk politikası tam gaz devam-Hatice Göz Depremden etkilenen çocukların beslenme hakkı-Dicle Dilan Salman Peki ya hapisanelerdeki çocuklar-Sevinç Koçak Afet, çocuk, tarikat - Tuğba Canbulut Yüzümüzü eleştirel pedagojiye dönme-Deniz Can Tepe" Dergi aynı zamanda kitap tanıtımı ve çocuk hakları hareketinden haberler bölümlerini de içeriyor.





## EKOLOJİ

Orta Vadeli Program'ın yeşil dönüşüm bölümü gerçeklikten uzak, tamamen propaganda amaçlı.

## Orta vadeli doğa yıkımı

**İktidar güçleri iç içe geçerek kaynaştığı sermaye sınıfı ile birlikte ekonomik krizden çıkış yolunu, doğal yaşam alanlarına yapacağı sınırsız saldırılarda görüyor. Ormanların korunması için mücadele edenlerin karşılaştığı devlet şiddeti, yeni dönemde nasıl bir orman/çevre politikası izleneceği hakkında yeterli bilgi veriyor.**



### Zeki Öztürk-Utku Şahin

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan 2023-2025 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program yeşil dönüşüm politikalarına geniş yer ayırmış. 31 maddeden oluşan politika ve tedbirler yeni dönem iktidar güçlerinin doğaya karşı hangi hamleleri yapacağına dair bazı ipuçları veriyor. Elbette önümüzde böyle bir program olmasaydı dahi son yıllarda beton, asfalt, enerji ve maden sermayesinin önünü açmaya odaklı, doğa düşmanı bir "yeşil" politika izlendiğini, her geçen gün söylem ve pratik düzeyde gelişen "yeşile boyama" adımlarının atıldığını söyleyebiliriz. İklim krizinin çok yönlü etkileri arttıkça başta AB ülkeleri olmak üzere ulus devletler ve finans-kapital temsilcileri yeni döneme uygun çeşitli cevaplar üretmeye çalışıyor. Dünya halkları yararına gelişecek pratik adımların atılmasının mümkün olmadığı uluslararası zirvelerde, afili konuşmalar yapılıyor. Karbon emisyonu sıfırlama hedefleri, fosil kaynaklardan uzak-

laşma, güneş ve rüzgar enerjisine yönelim, yeşil dönüşüm, sürdürülebilir kalkınma vb. kavramlar ile soslanmış sistem içi türlü yalan ve manipülatif içerikler, söylemler üretiliyor. Küresel gelişmeleri yakından takip eden ve çok kutuplu olmaya doğru ilerleyen dünyada söz sahibi olmak isteyen Türkiye Cumhuriyeti de elbette bu sürecin bir parçası olmaya çalışıyor. Yeşil dönüşüm hedeflerinin esas belirleyen faktörü programda şu şekilde ifade ediliyor: "İhracatımızda en büyük paya sahip olan AB, küresel düzeyde yaşanan enerji krizine bağlı olarak öncelikleri değişmiş görünmekle birlikte sıfır emisyonlu, kaynak verimli ve rekabetçi bir ekonomiye ulaşmak amacıyla yeşil dönüşüm politikalarında ilerleme kaydetmektedir." Uluslararası iklim zirvelerinde verilen net sıfır emisyon hedeflerinde Türkiye'ninki 2053 yılında sıfır noktasına ulaşmak. Bu sürecin esas koordinatörü elbette Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. Hangi somut adımların atılacağını esas belirleyen

ise sermaye çıkarlarını merkeze koyan büyüme odaklı ekonomi politikası. Erdoğan merkezli inşa edilmek istenen yeni rejim yapısı da çevre politikasına dair atılacak adımlar ile ilgili alınacak kararların doğrudan belirleyicisi diyebiliriz. Amacımız tabii ki teknik olarak teşhir etmek değil ama OVP'nin daha somut vaatlerini inceleyerek gidelim: Yeşil dönüşüm bölümü madde 25: "Sürdürülebilir orman yönetimi çerçevesinde orman varlığı korunup geliştirilerek yeni yutak alanların oluşturulmasına devam edilecek, elverişli arazilerde endüstriyel plantasyon faaliyetleri sürdürülecektir." Peki orman varlığı nasıl korunacak? Örneğin; Akbelen ormanını ve bölge ekosistemini yıkıma uğratan Limak ve IC Enerji tarafından işletilen Yeniköy Termik Santrali, İkizdere ormanlarını yok eden Cengiz Holding'e bağlı taş ocağı kapatılacak mı? Elbette böyle bir beklentimiz yok. İktidar güçleri iç içe geçerek kaynaştığı sermaye sınıfı ile birlikte ekonomik krizden çıkış yolunu, doğal yaşam alanlarına

yapacağı sınırsız saldırılarda görüyor. Ormanların korunması için mücadele edenlerin karşılaştığı devlet şiddeti, yeni dönemde nasıl bir orman/çevre politikası izleneceği hakkında yeterli bilgi veriyor. OVP ödemeler dengesi bölümü madde 29: "Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetleri hızlandırılarak sürdürülecektir." Sadece bu madde bile OVP'nin yeşil dönüşüm bölümünün tamamen propaganda amaçlı yazıldığına kanıttır. Aynı programda hem karbon salınımını azaltmanın hem de petrol üretimini arttırmanın sözü veriliyor. Bu çelişkili gidiş hangi kurumlar eliyle, hangi kurallara tabi olarak, hangi garantilerle ilerleyecek? Bu soruların cevabı yok. Devlet aygıtının yeniden dizaynı despotik bir karakter kazandı, bizce zaten yetersiz olan vaatleri denetleme şansımız olmayacaktır.

### Bizim meselemiz

Devlet/AKP daha önce uygulayageldiği ekonomi politikasının sonuna geldiğini anlamış ve finans-kapital çevrelerinin istediği rotaya dönüyor olduğunu göstermek istemiştir. Bu "gösteri" bu arada kifayetsiz liberal çevrelerin alkışına da ihtiyaç duyuyor ki yeşil dönüşüme dair hoş sözler ediyor. Bizim meselemiz ise artık dünyada yaşamın sürmesini sağlayabilme hedefine kadar alçaldı. Bu asgari hedefin gerçekleşmesinin suya yazılmış sözlerle gelmeyeceğini biliyoruz. Artık kaybedecek vaktimizin kalmadığını da biliyoruz. Ve evet kurdun, kuşun, ağacın kendisini savunamayacağını da... Değişim yaratabilecek tek öznenin insan, küresel ekolojik krizi durdurabilecek tek öznenin de örgütlü insanlar olduğu gerçeğini de biliyoruz. Bizim meselemiz ve kavgamız budur. OVP ise en azından biz yaşam savunucularını oyalamaya yönelik atılan binlerce adımdan bir tanesidir.

### Ekoloji Gündemi Dikmece direniyor

Antakya'ya bağlı Dikmece köyünde zorla istimlak sürecine karşı köylülerin ve doğa savunucularının mücadelesi devam ediyor. Köylülerin nöbet süreci ve kararlı duruşu sayesinde zeytin ağaçları ve verimli tarım arazilerini içinde barındıran alanda inşaat şirketinin faaliyetleri henüz kazanmış değil. Ancak Dikmece'ye bağlı Kuyucak Mahallesi'nde başlatılan inşaat zemini çalışmaları ve bir arsa sahibinin geri adımıyla çok sayıda zeytin ağacı toprağın altında kaldı. Dikmecaliler, yapılması gereken zemin etütleri, sosyal çalışmalar ve diğer süreçler tamamlanmadan acele el koyma işlemlerinin hukuka aykırı olduğu, zeytinlik ve tarım alanlarının yerleşme amacıyla tahrip edilmesinin telafisi imkansız ve depremden daha büyük zararlar doğuracağı gerekçesiyle toplu iptal davası açtı. Baro, siyasi partiler, dernekler, sendikalar, ekoloji örgütleri hem dava sürecinin hem de pratik mücadelenin takipçisi, destekçisi konumunda. Dikmece Direniyor ismiyle devam eden mücadelede 21-30 Ekim tarihlerinde "Zeytin Hasadı Festivali" gerçekleştirildi. Kolektif biçimde örgütlenen halk toplantıları ile organize edilen festivalde atölye, konser, söyleşi, panel, tiyatro gösterimi gibi çok sayıda etkinlik gerçekleştirildi.

### Deştin vazgeçmiyor

Deştin Mahallesi'nde kurulmak istenen çimento fabrikası direniş sonucunda 13 Eylül'de mühürlendi. 1992 yılından beri mücadele eden köylüler şirketin aldığı "CED olumlu" kararlarını birçok kez iptal ettirmişti. Fakat fabrika inşaatı, Menteşe ve Yatağan belediyeleri tarafından verilen yapı ruhsatı sonucu 2021'de başladı. Hukuki mücadele cevapsız kalınca köylüler, Temmuz ayında Muğla Bölge İdare Mahkemesi önünde Adalet Nöbeti başlattı. Deştin Çevre Platformu öncülüğünde fabrikadan etkilenecek köylerin kahvehanelerinde bilgilendirme toplantılarıyla birlikte köylüler arasında dayanışma bilinci yaygınlaştırıldı. Köylüler arasındaki örgütlü duruş kazanım getirdi. Bölge üzerindeki imar planlarının tamamı iptal edilene kadar tehdit devam etse de direnişçiler fabrikayı yaptırmamakta kararlı olduklarını söylüyor.

## Yoldaş türlere karşı sorumluluklarımız

**Yaşadığı sokağa alışmış, kısırlaştırılmış ve mahalle sakinleri ile uyum sağlamış, ismi bilinip bakım süreci kamusal alanda sahiplenilen binlerce köpek doğrudan tehdit altında.**

### Utku Şahin

Kadınlar, LGBTİ+'lar, çocuklar ve engelliler gündelik yaşamın içinde fiziksel ve psikolojik şiddete en çok maruz kalanlar. Hayvanlara karşı geliştirilmeye çalışılan suni korku biçimleri ve yok etmeye yönelik propaganda aynı şiddet kaynağından besleniyor. Toplumsal çürümenin vücudu sarıp sarmaladığı alanlarda bu şiddet söylemi ve eylemlerinin ortak bir dil ve pratiğe sahip olduğunu görmek mümkün. Bu durum hak temelli mücadelelerin daha kolay yan yana getirilmesini en azından ortak hassasiyetler geliştirebilmesini sağlıyor. Örneğin bir yerde kadın ve çocuk hakları için mücadele pratiği görüyorsak aynı alanda hayvan hakları için çaba harcanmadığını görmek olası. Tersinden kadın ve çocukların güvenle yaşamını idame ettiremediği alanlarda hayvanlara yönelik şiddetin de yaygın olduğunu biliyoruz. Elbette bu mücadele dinamiklerinin büyüme alanı faşizmin kurumsallaş-

masına karşı güçlü kişisel biçimler bulabildiğini, güçlendiğini söylemek fazla iyimser olur.

### Mahalle sakini

Yüzlerce yıldır insan türü ile aynı kentsel ve kırsal mekânları kullanan köpekler, bir anda toplanıp barınaklara kapatılması ve uyutulması gereken tehlikeli canlılar olarak tartışılmaya başlandı. Henüz net bir bilgi ortaya çıkmamış olsa da TBMM Tarım Komisyonu'nun köpeklerin hızlıca toplanması yönünde bir çalışma yaptığı belirtiliyor. Yüksek kapasiteli, çok sayıda köpeğin tutulabileceği alanların kentlerin dış çeperlerine inşa edilmesi düşünülüyor. Hayvan hakları savunucularının veya genel olarak yurttaşların denetleme ve gözlemleme şansı bulamayacağı bu alanlarda çok sayıda köpeğin ölümüne sürükleneceği, yüksek sayıda kayıpların yaşanacağı tahmin ediliyor. Yaşadığı sokağa alışmış, kısırlaştırılmış ve mahalle sakinleri ile uyum sağlamış, ismi bilinip bakım süre-

ci kamusal alanda sahiplenilen binlerce köpek doğrudan tehdit altında. Hayvan hakları mücadelesi veya daha geniş çerpe düşünürsek "hayvan sever" refleksler ile kent hayvanlarının korunması için önemli bir direnç odağı var. Bireysel silahlanma ve şiddetin yaygınlaşmasına rağmen başta köpekler olmak üzere hayvanların hak sahibi canlılar olduğunu bilen ve bu hakkın kazanılması için çaba harcayan oldukça geniş bir kitle var. TBMM kanallarının zorlanması başta olmak üzere sokak eylemleri ve sosyal medya aracılığıyla hayvanların korunması için önemli bir çaba harcıyor. Olası bir toplama ve öldürme sürecine toplumsal rıza üretmek için çok sayıda yalan haber yapılıyor. Özellikle çok az sayıda görülen kuduz şüpheli vakalar günlerce TV ve sosyal medya alanlarında konuşuluyor. Büyük çoğunluğunun yalan haber olduğu köpek saldırısı nedeniyle yaralanma ve ölüm haberleri gündemde tutuluyor.

Yoldaş tür olarak tanımlayabileceğimiz köpekler kırsalda ve kentte insan türü ile önemli bir koruma/dostluk ilişkisi sürdürdü. Ayrıca sosyal ve duygusal bağlarımızın güçlü olduğu köpek ve kediler ile olan iletişimimiz yüzlerce yılda oluşan toplumsal bir deneyim oluşturdu. Bu deneyim insan türünün dünyanın merkezinde olmadığını, bizlerin de tıpkı diğer hayvanlar gibi gezegenin bir parçası olduğumuzu hatırlatıyor. İnsanı egemen tür olarak gören aksi anlatı ise hem diğer hayvanlara hem de insan türüne karşı türlü şiddet biçimlerini meşrulaştırıyor, zemin hazırlıyor. Köpeklerin tecrit edilmediği, katledilmediği, kent ve kır ile uyumlu bir yaşamı inşa edilebilir. Hayvan hakları savunucularının ortaya koyduğu kamu sorumluluklarının yerine getirilmesi yeterli olacaktır.





## PARTİ'DEN

## Ölümünün 52. yılında Hikmet Kıvılcımlı anıldı



Ölümünün 52. yılında düşünce ve davranış önderimiz Doktor Hikmet Kıvılcımlı İstanbul'da mezarı başında anıldı. Anmada konuşan Toplumal Özgürlük Partisi İstanbul İl Sözcüsü Nilay Kuş Kıvılcımlı'nın teorik ve pratik mirasının demokratik cumhuriyet mücadelemizin önünü açtığını belirtti. İstanbul'daki mezar başı anması dışında İzmir ve Mersin parti binalarında da Kıvılcımlı için anma toplantıları düzenlendi. İzmir'deki toplantıda il sözcüsü Erkan Gökber Mersin'deki toplantıda ise Sözcüler Kurulu Üyesi Pelin Kahiloğulları Kıvılcımlı'nın mirası üzerine konuşmalar yaptı. Sözcüler Kurulu Üyesi ve Mersin Milletvekili Perihan Koca da TBMM'de gerçekleştirdiği bir basın toplantısı ile Kıvılcımlı'yı Meclis gündemine taşıdı.



## Sultangazi ilçe binası polis ablukasında açıldı

Sultangazi ilçe binamızın açılışı 5 çevik kuvvet otobüsü, onlarca sivil polis, akrep ve panzerle İstanbul Emniyeti tarafından kriminalize edilerek gerçekleştirildi. Açılışa konuşan İl Sözcümüz Nilay Kuş "Tarihi direnişlere ev sahipliği yapan bir mahallede ilçe örgütümüzün açılması çok kıymetli" dedi. Sözcüler Kurulu üyemiz Pelin Kahiloğulları yaptığı konuşmada "İktidarın burada onlarca çevik kuvvet aracıyla, onlarca polisle, akreple, panzerle karşı-



mıza dikilmesinin gerekçesi korkulardır!" diyerek yaratılan korku iklimine dikkat çekti. Sultangazi İlçe Sözcümüz Özge Karbo



ilçedeki çalışmaya değinerek "Çocuklarla, kadınlarla, gençlerle, liselilerle, işçilerle yeni bir dünyayı kurmak için bir adım daha gidiyoruz" dedi.

## TÖP Çocuk Hakları Meclisi: Parasız eğitim haktır!

TÖP Çocuk Hakları Meclisi'nin okulların açılmasıyla beraber eğitim masraflarına dikkat çekmek ve parasız eğitim hakkını savunmak üzere başlattığı kampanya çerçevesinde basın açıklamaları düzenlendi. Açıklamalarda eği-

timin ücretsiz olması, bütçenin tarikatlara değil öğrencilere harcanması, öğrencilerin ulaşım, beslenme, kırtasiye, kitap gibi ihtiyaçlarının devlet tarafından bütçeden karşılanması zorunludur dendi.



## Filistin için her yerde sokağa

7 Ekim'de Gazzeden başlayan saldırı ile özgürlük mücadelesini yeni bir safhaya taşıyan Filistin halkına karşı İsrail devletinin gerçekleştirdiği soykırım hamlesi ülkenin her yerinde yapılan gösteriler ile protesto edildi. Toplumal Özgürlük Partisi üyeleri de buldukları her alanda bu saldırıları protesto etmek üzere sokaklara döküldü. Özellikle hastane saldırısı sonrası yoğunlaşan gösterilerin merkezi İstanbul'da bulunan İsrail Konsoloslugu öne çıktı.



## Adana'da halk festivalleri

14-15 Ekim 2023 tarihlerinde kolektif, halkla beraber örgütlediğimiz Adana Karşıyaka-Akkapı Halk Festivali'nde Arapça şarkılar, Arapça şeker, Akkapı Mor Dayanışma Kadın Korosu, Her Yer Çocuk Korosu, Ma Rihna Kolektif Sahne yer aldı.

Geleneksel Karşıyaka Halk Festivali'nde konuşan Adana İl sözcümüz Serkan Nar Karşıyaka halkını ve gençlerini laik, özgür, demokratik cumhuriyet için mücadele etmeye davet etti. Asimilasyona karşı kültürümüzü yaşatma mücadelemizi büyüt-

meye devam edeceğiz dedi. Yerel sanatçıların da destek verdiği festivale Hatay Dikmecedden gelen direnişçiler adına Hasan Özgün de bir konuşma yaptı. Filistin halkıyla dayanışma mesajlarının da verildiği festivaller halaylarla sona erdi.



UMUTSUZLUĞA DEĞİL TÖP'E ÖRGÜTLEN

**HAYDI ŞİMDİ**

FORMU DOLDUR, TÖP'E ÜYE OL, ÇETE DÜZENİNİN YIKILIŞINA ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE

**İMZANI AT!**



Form için kodu tarat

**TÖP** TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK PARTİSİ

## Dikmece'de hasat festivali

Hatay Dikmecedeki zeytinliklerin istimlakını durdurmak için başlatılan halk direnişi zeytin hasatı döneminde düzenlenen hasat festivali ile bir başka boyuta taşındı. Asırlık zeytin ağaçlarından zeytinler söylesiler, tiyatro oyunları, konserler eşliğinde imece usulü toplandı. Zeytin Hasatı Festivali'miz devam ederken, istimlakçı şirketler zeytinliklere giden yolu iş makineleri ile kazıyarak araçların ve insanların geçmesini engellemeye çalıştı. Yol Dikmece direnişçilerinin müdahalesi ile tekrardan açıldı.

21-30 Ekim tarihleri arasında gerçekleşen festival ile Dikmece halkı hasadını yaptı, komünal değerlerine sahip çıktığını gösterdi. Dikmece halkının sermayeye verecek bir karış toprağı yok.

## İzmir'de ve Mersin'de dayanışma piknikleri düzenlendi



Birlik, mücadele ve dayanışma pikniklerimiz İzmir ve Mersin'de bütün çöşkusu ile gerçekleşti. İzmir ve Mersin'in dört bir yanından üye ve mücadele dostlarımızla bir araya geldik. AKP-MHP iktidarının faşizm ve soygun düzeni karşısında halkın umudunu ve mücadelesini büyütme mücadelesini büyütmeye örgütlenerek ve kararlılıkla

devam edeceğiz Dönem Sözcümüz Juliana Gözen, İzmir il örgütümüzün birlik ve dayanışma pikniğinde konuşmasını gerçekleştirdi: "Madem bu kadar güçlüler, gündür direnen Agrobay ve TEDAŞ işçilerinden korkmaları neden? yemekhane zammını protesto eden öğrencilerden korkmaları neden?"

Kadınlardan korkmaları neden?" dedi. İzmir'de gerçekleştirilen pikniğe katılanlar Vodvil Müzik Grubu ve Grup Yeldeğirmeni'nin ezgileriyle halaya durdu. Mersin'de düzenlenen piknik il sözcüsü Soner Temur'un konuşmasından sonra halaylarla devam etti.



**toplumsal özgürlük**

Sahibi ve Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Savaş Çiçek  
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu  
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza  
No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00